

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 29—Vol. LIX.

Friday, 28th July, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR CENTS

INDIAN OPINION TO CLOSE DOWN— END OF A 58-YEAR JOURNEY

THIS is the penultimate issue of the "Indian Opinion." Next week the last issue of the paper will be published and bring to an end a historic fifty-eight years in life of the Indian people of South Africa. This decision has been taken by the publisher, Mrs. Sushila Gandhi who has shouldered responsibility of "The Indian Opinion" since the death of her husband, Mr. Manilal Gandhi, over five years ago. A statement of the reasons which have led to the decision to cease publication follows.

"It is with considerable regret and after a great deal of heart-searching that I have finally decided to cease publishing *The Indian Opinion*. This is the penultimate issue. We shall publish the last issue next week and then put up our shutters. After August 4th, 1961 *The Indian Opinion*, which has been a living part of South African history for fifty-eight years, will become a part of the past. I have given a great deal of consideration to the problem before me and have reluctantly come to the conclusion that I am not in a position to continue publishing *The Indian Opinion*.

Our readers, supporters and sympathisers will recall that in December 1959 I had indicated that I would cease publication as from the end of 1959 but friends and supporters persuaded me to continue in view of the nature of the part that *The Indian Opinion* was playing in the life of this country. Unfortunately, circumstances now compel me to stop publishing *The Indian Opinion*. I should like to take our readers and subscribers into my confidence and explain fully the reasons which have led to my decision.

The Indian Opinion was founded in 1903 by my father-in-law, then Mr. M. K. Gandhi, Bar-at-Law, practising as an attorney in Natal and the Transvaal and leading the Indian community in a struggle for survival, especially in the Transvaal. During the Anglo-Boer War the Indian people in the Transvaal had fled into Natal because they were not armed and did not wish to be caught in the cross-fires of Boer and Briton. At the end of the war they tried to return to their homes and businesses but the new British regime was harsher than the former Dutch Government. Every effort was made to prevent the Indian people from re-entering the Transvaal. It was against this that Mr. Gandhi organised a challenge which ultimately gave birth to the concept and the technique of *Satyagraha*. In order to advocate the cause of the Indian people he founded *The Indian Opinion* for he believed that the struggle required the widest possible measure of publicity. He acquired land at Phoenix; on the Natal North Coast, set up a printing plant and published the

paper from here.

For the last fifty-eight years *The Indian Opinion* has been published regularly from Phoenix. It has tried to record faithfully the trials and the tribulations of the Indian people in South Africa, first under the direction of Mr. Gandhi and a band of inspired and devoted helpers. Next his son, Mr. Manilal Gandhi guided the destinies of *The Indian Opinion* for about 38 years. For the last five years, since the death of my husband, I have tried to continue with the work started 38 years ago. I cannot do so any longer because I am now in failing health. I cannot spare the energy to make periodic personal calls on subscribers in order to collect moneys due to us. Our subscribers are scattered all over the country. From the earliest days of the paper our subscribers have been used to having some one from *The Indian Opinion* call on them for the subscriptions. I am not in a position to do this because of my health and rather than continue publishing *The Indian Opinion* and incur the risk of getting into debt I feel that the wisest course is to stop publication. I am satisfied that had I been able to call on our subscribers I should have sufficient funds for the continued publication of the paper.

The decision has not been an easy one but in the circumstances it has been an inevitable one. A great deal of money is still owing to us and I shall be very grateful if our subscribers will be good enough to make their remittances on receipt of our statements. This will reduce the number of people on whom I shall finally have to call. We have our own debts to discharge. We have sufficient assets to meet all our commitments but it may take us a little time to clear up our affairs. In the end, however, we shall discharge all our obligations. I should like to thank all those who have stood by us.

SUSHILA GANDHI
Managing Editor & Publisher
"The Indian Opinion"

Phoenix Settlement,
July 28, 1961.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI,"

FRIDAY, 28TH JULY, 1961

Spectacular But Pointless

IN recent years the Durban Indian Combined Ratepayers' Association has done much useful work in the field of Indian day-to-day needs in matters which come under the purview and jurisdiction of the Durban City Council. In fact—and we have commented on this previously—the Combined Ratepayers' Association also engaged itself on a subject which should strictly have come under the scrutiny of political organisations. We refer to the Group Areas Act and its implications. Following upon a useful record of work the Association convened on Sunday last a conference with the object of discussing the question of representation on local authorities. There was the expectation, in view of the manner in which the Indian people are hemmed in and denied in municipal affairs, that some valuable practical decisions would be taken.

Unfortunately, the Conference seems to have gone off at a tangent. Educational and religious bodies were represented, in addition to ratepayers' organisations. There were nearly 400 delegates at what finally became a multi-racial forum asking for "one man, one vote." At the end of its deliberations the Conference appointed a committee to make representations to the Natal Provincial Administration, the Natal Municipal Association and local authorities for the extension of the franchise to all non-Whites on a Common Roll. If this is the sum of the achievements of a conference called by an Indian Ratepayers' association then it is, indeed, a sad commentary on the conception of practical problems of a group of ratepayers.

There can be no doubt that all non-Europeans are wholly agreed on the principle of "one man, one vote." There was never any real need to call a comprehensive conference merely to reiterate something on which there is no doubt in the minds of non-Whites and many Whites. Moreover, it is certainly not the function of an Indian ratepayer's organisation to summon a conference to assert such a claim or to appoint a committee to negotiate with authority on the subject of the franchise. Surely, it is the responsibility of a national political body representative of all non-Europeans to summon such a conference of non-European organisations and to issue a national statement on the subject. The question of the franchise on the common roll is not a problem to which the limited resources of a local ratepayers' body should be devoted. The aims and objects of a ratepayers' organisation are to attend to the day-to-day problems of ratepayers in specified areas. It can, of course, proclaim the principle of "one man, one vote" but it cannot arrogate to itself what is essentially and primarily the responsibility of a national

(Continued on page 231)

VILLAGE OF MY CONCEPTION

(By M. K. GANDHI)

It was not only with the political independence of India that Gandhiji was concerned but he was also deeply aware of the immense social and human problems of the people of India. And by "people" of India he meant the hundreds of millions who live in the villages. The following extracts from his writings were compiled and published in a recent issue of "Bhoodan, a journal dedicated to cause of Non-Violent Revolution under the title, "Village of Conception."

A VILLAGER unit as conceived by me is a strong as the strongest. My imaginary village consists of 1,000 souls. Such a unit can give a good account of itself, if it is well organized on a basis of self-sufficiency

(Harijan, 4-8-1946)

The villagers should develop such a high degree of skill that articles prepared by them should command a ready market outside. When our villages are fully developed there will be no dearth in them of men with a high degree of skill and artistic talent. There will be village poets, village artists, village architects, linguists and research workers. In short, there will be nothing in life worth having which will not be had in villages. Today the villages are dung heaps. Tomorrow, they will be like tiny gardens of Eden where dwell highly intelligent folk whom no one can deceive or exploit.

The reconstruction of the villages along these lines should begin right now. The reconstruction of the villages should not be organized on a temporary but permanent basis.

Craft, art, health and education should all be integrated into one scheme. *Nai Talim* is a beautiful blend of all the four and covers the whole education of the individual from the time of conception to the moment of death. Therefore, I would not divide village uplift work into watertight compartments from the very beginning but undertake an activity which will combine all four. Instead of regarding craft and industry as different from education I will regard the former as the medium for the latter. *Nai Talim*, therefore, ought to be integrated into the scheme.

(Harijan, 10-11-1946).

If the rural reconstruction were not to include rural sanitation, our villages would remain the muck-heaps that they are today. Village sanitation is a vital part of village life and is as difficult as it

is important. It needs a herculean effort to eradicate age-long sanitation. The village worker who is ignorant of the science of village sanitation, who is not a successful scavenger, cannot himself for village service.

It seems to be generally admitted that without the new basic education the education of millions of children in India will be well-nigh impossible. The village worker has, therefore, to master it and become a basic education teacher himself.

Adult education will follow in the wake of basic education as a matter of course. Where this new education has taken root, the children themselves become their parents' teachers. Be that as it may, the village worker has to undertake adult education also.

...Our infatuation for English has made us unfaithful to provincial languages. If only as a penance for this unfaithfulness the village worker should cultivate in the villagers a love for their own speech. He will have equal regard for all the other languages of India, and will let the language of the part where he may be working, and thus be able to inspire the villagers with a regard for their own speech.

The whole of this program will, however, be a structure sand if it is not built on the solid foundation of economic equality. Economic equality must never be supposed to mean possession of an equal amount of worldly goods by everyone. It does mean, however, that everyone will have a proper house to live in, sufficient and balanced food to eat and sufficient *Khadi* with which to clothe himself. It also means that the cruel inequality that obtains here will be removed by pure non-violent means.

(Harijan, 18-8-1940).

Man misses himself when isolated; he finds his own larger and truer self in his wide human relationships.

—Rabindranath Tagore

PATRICE LUMUMBA'S DEATH RECALLED

DOES THIS HELP TOWARDS UNDERSTANDING?

Courtesy,
Democratic Journalist

THE murder of Patrice Lumumba was considered throughout the world to be one of the most infamous crimes of all times. There was not a capital city throughout the world where the indignant crowds did not demonstrate in front of the Belgian diplomatic buildings in order to express their anger at the role played by the Belgian imperialists in this crime. There was not a responsible statesman throughout the world who did not express being shocked at the news of this shattering crime. Agitation was also evident among the politicians of the countries which bore moral responsibility for the crime, and was also shown by the Secretary General of the UN, who made it possible for the Prime Minister of the Congo Government to be handed over to the murderers.

But the way the press behaved in certain countries concerning the Congo murder, exceeded all bounds of human decency. Once upon a time it used to be the rule that only good was spoken of the dead. In olden days even enemies used to moderate their passions over the grave of a recently murdered political opponent. But in the case of Lumumba, journalists who are the most frequent spokesmen for humanism, who like to think of themselves as the warriors of Christian love, showed such boundless cynicism that it must even be startling to people who have already long ago ceased to have any illusions about the nature of this press.

It was the case of a politician who had stood at the head of his people, for centuries murdered and killed by their colonisers. There is a vast amount of litera-

ture in existence about the Belgian crimes in the Congo. The British writers Morell and B. Davidson, the Frenchman A. Gide, who disclosed these crimes to the whole world could none of them be accused of being Communists. Lumumba was bestially murdered because he wanted real freedom for the Congo. Even according to the western press his political ideals were Gandhi or Kwame Nkrumah. That was why he was murdered.

And this was how his death was reported by papers in the German Federal Republic:

"Deutsche Zeitung" Köln:

"Lumumba should have been got rid of sooner or else independence should never have been given to the Congolese people."

"Industriekurier", Düsseldorf:

"In the long run it can only be an advantage that the engine that kept disorder going in the Congo has finally been shut down."

The so-called liberal "Die Welt" of Hamburg, in an article headlined "Lumumba—the victim of his own frenzy":

"Political murder is part of the history of peoples, like the electing of kings and seizures of power... The murder of Lumumba is reprehensible. But to lament Lumumba's passing too much, means playing Moscow's game."

The London "Times", that model of decency and correctness, did not hesitate to write the following in the obituary:

"His control of the Congolese Parliament when he was actually speaking was like that of a charmer in a snake-pit—his opponents collapsed in ignorant, open-jawed frustration before his staccato but persuasive speech, his mental agility, and his fluent use of every

demagogic trick... A paranoiac for whom consistency, restraint, or moderation were impossible."

The 'serious and balanced' "New York Times" wrote in an editorial:

"The firebrand agitator and would-be dictator who plunged his country into chaos and was slain in the African bush by the same kind of violence he had preached and practised in his stormy career."

Whereas, according to the London "Times" Lumumba was a 'demagogue' before whom Congo deputies "collapsed in ignorant, open-jawed frustration" according to that eminent American journalist, Mr. Stewart Alsop, who wrote on Lumumba in the Saturday Evening Post, Lumumba simply bought up the members of the Congo parliament for cash "at the going rate of 2,000 \$ a head. There was never much of a secret about this money came from either. The Russians, the Czechs, the Chinese Communists, the Ghanaians, the Egyptians, and both the Belgian bankers and the Belgian Communists all bought a slice of Lumumba, preferred on the Lumumba bull market."

Mr. Stewart Alsop, who discovered all this, was of course not being very original. Long before him Mr. Goebbels had written in the same vein about his opponents (at that time, as it happened, about Mr. Stewart and his friends) saying that they had been "bought by American Jewish bankers and Russian Communists."

But this was all crowned by that famous periodical "Time" belonging to Henry Luce. It published a photograph of Patrice Lumumba suitably touched

up to emphasize the heavy lips and low forehead, so that the "white hundred-percent American" readers would immediately associate him with a sub human. It commenced the story about the murder of Lumumba with these words:

"At the height of her husband's power, 28-year-old Pauline Lumumba wore diamonds and high heels and Paris frocks. Last week she bared her breasts in the Congo's traditional sign of mourning, and led a willing procession of other bare-breasted women through the streets of Leopoldville."

And in its column "Milestone" it produced the following obituary:

"Died, Patrice Hemery Lumumba, 35, goateed, bespectacled Batetela tribesman who was a mission school student, postal clerk, embezzler and beer salesman before he became a successful demagogue and the first Prime Minister of the Congo; said to have been murdered by bush villagers after he 'escaped' from jail; in an as yet undisclosed place in Katanga province."

Indeed, when one reads it, one begins to be ashamed of exercising the same profession as the authors of these vulgarities.

S. B.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barkly's Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1854

New India Assurance Co. Ltd.,

India's Leading Company

We Transact:

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoj Rustomjee & Son

140 Queen Street, — Durban

Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;

That NEW INDIA operates in over forty-five countries;

That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;

That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

IF SOUTH AFRICA IS TO AVERT RACIAL AND ECONOMIC DISASTER. . .

PROCEEDINGS OF NATAL CONVENTION

THE Natal Convention, meeting at a moment of grave and urgent crisis, has nevertheless proved a most happy experience for those participating in it. The co-operative attitude of its members of all races has shown significantly the truth that goodwill is met by goodwill.

Nevertheless it was obvious to all delegates that there was a desperate need for change and adjustment to change if South Africa was to avert racial and economic disaster. Acceptance of these facts is essential if real co-operation and a truly prosperous and stable society are to be achieved.

The Convention, therefore, rejects apartheid as a policy and strongly advocates a policy of true national unity, to be worked out by consultation between all South Africans, irrespective of race; and to this hopeful and healthy policy which it regards as the only sane and safe one, appeals to the people of Natal as a whole to pledge themselves.

The work of consultation begun at these meetings in friendship must be maintained through the stirring and decisive years ahead of us, and from this conviction the Convention believes that there should be no going back.

The Convention considered its theme: "Sharing the Future: Natal Takes Stock" under the three heads, namely political, social and economic. The statements and recommendations which follow represent the general sense of the Convention after a careful examination of the questions involved by representative study groups

Political

1. The question of the franchise is fundamental and is most urgently in need of solution, since all other political questions turn on what is achieved with regard to the franchise.

2. The Convention is unanimous in desiring an extension of the franchise, parliamentary, provincial and municipal, to non-Europeans.

3. The feeling of the Convention is in favour of a non-racial franchise on the common roll.

4. There is, however, a fairly sharp division of opinion on the application of these principles. Some of the delegates have advocated the immediate implementation of universal adult suffrage, while others prefer a qualified franchise of one sort or

In April this year a historic meeting was held in Pietermaritzburg under the title of the Natal Convention. People of all races met in conference for three days and discussed the racial problems confronting the country. Valuable papers were read to delegates and conclusions were arrived at. These papers and conclusions have now been published in a small volume entitled "Proceedings of the Natal Convention." It is worth reading and study by everyone whose mind is exercised over the future of South Africa. Copies are available from the Convention Committee, P.O. Box 375, Pietermaritzburg, Price 20 cents (2/). In view of its importance we publish in full the final report of the Convention.—Editor I.O.

another, as a longer or shorter interim measure.

5. Many of those advocating a qualified franchise did so on principle, believing it to be the best practical expedient for opening the way to universal adult suffrage. Fears were also expressed about the consequences of an immediate extension of the franchise to inexperienced and illiterate voters, and some expressed doubts about the capacity of many South Africans, White and non-White, to exercise the franchise with responsibility in a situation so fraught with tensions and problems.

6. Those demanding universal suffrage did so on principle as well as on practical grounds. Fears were expressed, especially that if a qualified franchise were accepted it might simply be another sham, and the qualifications raised whenever the number of non-European votes became too high. There has also been the feeling that it is too late for compromise, that the situation facing South Africa is such that the only way of saving the country from political ruin is a real democracy in which all the inhabitants have a vested interest in the Government.

7. In view of the difference of opinion in the Convention, which is by no means exclusively on racial lines, it is impossible for the Convention to make a firm recommendation since it was decided at the beginning only to do this when there was overwhelming support for a proposition. It is, however, a matter of considerable importance that the Convention has agreed on a non-racial franchise on the common roll.

8. The Convention welcomes the steps now being taken in Natal towards the extension of municipal franchise to all non-Europeans.

9. Political organisations should not be banned unless proved in a Court of Law to be advocating violence.

10. Censorship generally, ex-

cept in time of war, should be abolished because the common law of the land is sufficient to deal with this matter, and freedom of expression is the basis of a democratic State.

11. A review of the liquor laws in so far as they discriminate on racial grounds is overdue.

12. Finally, the Convention is of the opinion that a Bill of Human Rights should be entrenched in our Constitution.

Social

1. The Convention recognises that racial discrimination is a major source of conflict. Policy should be directed to the systematic removal of discrimination.

2. The Convention wishes to lay down unequivocally the principle of compulsory, equal and free education for all, irrespective of race.

3. Convention supports integration in education as the ideal. At school level some delegates believe it should be introduced gradually, others immediately. At university level the Convention calls for the immediate abolition of all academic racial barriers.

4. Believing that education is indivisible the Convention totally rejects the system of "Bantu Education" and the tribal colleges on the ground that it is discriminatory and prepares the individual for a servile status in the joint community.

5. School feeding should be reintroduced in all primary schools.

6. Private schools as providing safeguard against rigidity in state school systems should receive encouragement and support from the Government as supplementary to state schools.

7. The Convention believes that the Group Areas Act is wholly unjust and should be repealed immediately. Restrictions on the ownership or occupation of land and property should not be based on race, except as an interim policy in the Reserves.

8. Every effort should be made

to build bridges across the colour line and particularly in abolishing segregation in entertainments, public transport and some places of worship. The Convention particularly feels that sport offers an excellent arena for the meeting of the races.

9. The Convention considers that freedom of movement at all times is a basic human right and any laws which limit this right such as influx control, the pass laws, and laws restricting the movement of Indians should be repealed.

10. The Convention records its strong objection to the practice of the refusal of passports as a punitive measure.

Economic

1. The Convention regards the effects of the industrial colour bar and job reservation at wholly bad, not only morally but also from the point of view of the economy of the country. They depress standards of performance and consequently standards of living. They weaken the White section itself and the Convention feels that they should be abolished.

2. The Convention considers that under modern industrial conditions trade unions are essential. They should be comprehensive and based on the principle that there should not be discrimination on the grounds of race, and that they should have the powers ordinarily exercised by trade unions in Western democracies. The workers of all races should be brought into the scope of workmen's compensation, industrial conciliation, unemployment insurance and the system of apprenticeship.

3. The Convention affirms the principle that there should be no discrimination in wages on grounds of race or colour.

4. It also recommends as a matter of urgency that all wages should be raised above the poverty datum line. The Government and public bodies should set an example in this matter.

5. The Convention is agreed that there is under-employment of Africans, Indians and Coloured people. The removal of job reservation and other restrictions would aid the rapid industrialization and expansion of our economy. In turn this would give rise to increased urbanisation and relieve the pressure on the Reserves.

6. The Convention considers

that the location of industry should in general be determined by geographical and economic factors and not by political ideology.

7. The Convention considers that there is a particular need for the expansion of technical education amongst adolescents and adults of all races,

8. The Convention believes that all races should be entitled to freehold ownership of land.

9. The Convention is of opinion that there should be no racial discrimination in the provision of amenities by civic and other public authorities,

10. The Convention feels that we should particularly foster stability in the labour force and family life as against the present migratory system, and for these and other reasons is, as already stated, opposed to influx control. It contends that home ownership would promote such stability.

The Convention is not unmindful of the radical nature of some of its recommendations, and the practical obstacles in the way of realising them all immediately.

It believes, however, that the obstacles can be overcome if a clear vision is maintained of the goal to be achieved and sufficient determination and vigour are applied to the pursuit of it.

The Convention stresses that while not all these recommendations are unanimous they all reflect the general mass of opinion of that large section of Natal life represented in the Convention. Above all we desire to put an end to the waste of human personality, the humiliation of our fellow citizens, and their oppression to no purpose, not even to the happiness and security of the oppressor.

Members of the Convention feel strongly that there should be some follow-up of these stirring meetings. They pledge themselves to work for the introduction of the method of inter-racial consultation and action in those circles in which they have influence and to carry out into their daily life the spirit in which they have lived and moved here.

Finally they feel that the time is ripe for an all-South African Convention to follow on where the Natal Convention has pioneered, and they ask the committee which prepared the Natal Convention to continue in office, with power to co-opt, and ask it to assist in bringing into existence machinery for calling the all-South African Convention.

The present state of anxiety shared by all sections of our people demands the speedy calling of this convention on the broadest possible basis.

FORCE WILL BE MET WITH FORCE

NEHRU WARNS PAKISTAN

(From Our Own Correspondent)

BOMBAY, (By Air.)

[I]n a hard-hitting speech condemning Pakistan's latest vituperative attacks on India, Mr. Nehru, in a thundering voice warned Pakistan, that any military attack on Kashmir will be met with equal force.

Hundreds of thousands of Kashmiri cheered loudly when Mr. Nehru said that there is no Kashmir issue except that Pakistan had invaded Indian territory and must clear out of it. He also said that neither Pakistan nor any of her friends could compel India to reopen the issue of Kashmir's accession.

There is good reason to believe that Pakistan is once again arranging and recruiting men to invade Kashmir.

Mr. Nehru said the U.N. resolution referred to by the Pakistani President was dead, for its very basis had changed and Pakistan had failed to fulfil its various conditions, Mr. Nehru said that every act of Pakistan was motivated by anti-Indian feelings.

Mr. Nehru said that India's stand was that Pakistan 'should clear out' of the territory occupied by it in Kashmir. Since Indians were a peaceful people, they would not use force to liberate that area. Mr. Nehru asserted that had Pakistan's intentions been fair and peaceful, she would have accepted India's offer of a no-war declaration. He said that there was no question of India having backed out of the U.N. resolution for basic grievance remained unredressed. Pakistan had not cleared out of Kashmir though the U.N. conceded that Jammu and Kashmir was one integral whole and Pakistani troops should leave the occupied area.

Mr. Nehru said that he was exasperated over the talk of a plebiscite. There was no question of any plebiscite in Kashmir now or later. He said that India could not be expected to wait for centuries for Pakistan to comply with the conditions for a plebiscite. Those agreements had lapsed because Pakistan had failed to fulfil the conditions. He said "Plebiscite, plebiscite, where, when and why?" He asked how many plebiscites had Pakistan held in its own country or even in occupied Kashmir? He said that there had not been a single general election in Pakistan

since its creation. He was sick of the talk about a plebiscite which did not mean anything substantial to anybody. What people wanted was peace and progress.

He said that Pakistan had anti-Indian feelings not only because of Kashmir but also primarily because of chagrin at India's progress and place in world politics.

Referring to the Pakistani President's recent tour of the U.S. and his pronouncements against India, Mr. Nehru said he had never seen such "tamasha" during his political life of over 50 years—a head of State indulging in such low tactics as slandering a neighbour. He said that such naive political intimidation did not raise Pakistan's stock in the world, except that she might secure a law planes or guns which did not bother India. India depended on her own people rather than on outside help. He said Pakistan itself had confirmed India's fear that she would use American aid against this country. He said India was grateful for American economic aid but this

Cultural Pact With Greece

(Indian Opinion Service)

NEW DELHI (By Mail)

A CULTURAL agreement between India and Greece was signed in Athens recently. The Minister for Scientific Research and Cultural Affairs, Prof. Humayun Kabir, who was in Athens, signed the agreement on behalf of India.

The agreement provides for cultural co-operation between the two countries. It also provides for exchange of scientists, scholars and cultural delegations, organisations of scientific and art exhibitions and dissemination or knowledge of each other's culture through the radio, press and other mass media so as to make the two peoples understand each other better.

The agreement, which is subject to ratification by both governments will be valid for five years.

should not be a cause for alarm to any neighbour. Mr. Nehru said that India would be in a position to produce atom bombs within the next two or three years but would not do so for she had decided to use atomic energy for peaceful purposes only.

Phone 835-6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

SHEPHERD

HAND KNITTING WOOLS AND YARNS

OF FAME, GUARDED BY QUALITY

UNCONDITIONALLY GUARANTEED

- Choice Selection of Qualities
- Latest Colours—Exquisite and Exclusive
- Fully Fashioned in Tune with Times

Stocks Available } Ex Our Warehouse, Johannesburg
} Ex Mills, Port Elizabeth

Price List—Terms—Quantity Discounts On Request

WHOLESALE DISTRIBUTORS

M. JOOSUB,

JOOSUB'S BUILDING, 49a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

Telephone 33-1516

P.O. Box 2601

Cable & Tel. Add.:

"GAIKWAR"

Johannesburg, S.A.

TRANSLATING GANDHIJI'S DREAM INTO REALITY

SINEWS OF SARVODAYA

By C. K. NARAYANSWAMI

SHRI NABAKRUSHNA CHAUDHARI, President of the Akhil Bharat Sarva Seva Sangh, has appealed for funds for Sarvodaya work. The Sangh, it is well known, is engaged in the arduous task of translating Gandhiji's dream into a reality. It seeks to rejuvenate village life and, through the propagation of the land revolution movement launched by Acharya Vinoba Bhave and the pursuit of Gandhiji's constructive programme, to bring to the village a realization of their own strength—*Lok-Shakti*—so that they could play a significant part in the reconstruction of India.

Experience of the past many years of earnest endeavours by official and voluntary agencies has shown that the task is stupendous and, in the conditions that obtain today, progress in the desired direction is bound to be slow. For the fulfilment of so difficult a task, voluntary and official agencies will have to unite in a common purpose and put forth all their strength and resources in diverse directions.

The first and foremost obstacle that confronts the village workers at every turn and at every step is the torpor that has come over rural India due to historical and other economic, social and psychological causes. Unless this torpor is removed and the rural masses are roused to a sense of their own destiny, progress will be well-nigh impossible. There are social and economic factors which have to be attacked at many points before the rural community rises to act as the instrument of its own advancement.

As the core is the problem of the neglected and discarded sections of the community who stand at the bottom-most rung of the ladder of the social and economic structure. Known as the 'weaker sections of the community', they are under-privileged and they live in extreme poverty without any incentive to economic and social growth. The Sarvodaya movement is mainly concerned with these sections of the community. Its programmes are directed towards giving them a lift upwards. The effort, however brave and courageous, will need the services of an army of dedicated workers. A movement such as this calls for all the support that the nation can give.

The President of the Akhil Bharat Sarva Seva Sangh says: "Nearly 30 Lakhs of rupees, in all, are spent every year by the various Sarvodaya Mandals from the primary to the All-India Sangh—in carrying out all these activities throughout the country. This expenditure includes the maintenance of hundreds of workers living a simple life, publication of periodicals etc., and organizational expenses of running the whole movement."

Considering the immensity of the task, the vast population involved and the very complex nature of the effort required, the expenditure, of Rs. 30 lakhs is very small indeed.

For a nation engaged in the task of reconstruction of its life and economy, it should not be very difficult to meet the requirements of so significant a movement as the Sarvodaya Movement. We hope that the appeal will evoke immediate, spontaneous and generous response from everyone who is interested in the development of the country and who believes that in the resurgence of rural India lies the path of national progress.

Kanchan Mukti

Shri Nabakrushna Choudhari is not oblivious of the fact that Acharya Vinoba Bhave had some time back asked the Sarvodaya workers not to depend on outside financial assistance for the conduct of the movement. Its success would be assured if they were absorbed by the people whom they served and in whose midst they worked and drew sustenance and support from them. He called this *kanchan mukti*. True to this concept, for the execution of its programmes, the Sarva Seva Sangh has not been accepting financial help from the Government or from any centralized fund. The help extended by the Gandhi Smarak Nidhi, which the Sangh had availed of, it stopped accepting. The object was to put the Sarvodaya workers on their mettle and to make the quality of their work speak for them and find acceptance of them by the people they served and for whose good they laboured without any expectation of reward or even recognition. They were to reduce themselves to zero.

High spirited, as the sentiment involved in this is, there are practical considerations

arising out of mundane situations which necessitate the participation by sympathizers and supporters before the spiritual content of the sentiment electrifies the atmosphere and men are roused to sense the higher values of life and life's adventure. This participation can come in many ways. Financial help is important among them.

Sampattidan (gift of wealth) is an accepted element of the Sarvodaya Movement. *Sampattidan* enables every person to be a willing and conscious participant in this movement of moral regeneration, social justice, economic equity, mutuality of interest, individual freedom based on unity in the community—in fact, in the great struggle to recapture the Spirit of Man. The present appeal for funds, we believe, has been made in this spirit and must, therefore, touch the human heart to the quick and evoke from men and women, no matter how they are placed, generous and ready responses.

The Sarvodaya Movement has to be dynamic. It must gather strength and spread. This is possible only when millions participate, conscious of what the movement stands for. To rouse the millions thus, calls for immense resources in men and money. The movement must not suffer or languish for want of funds. The movement confronts the human race with high stakes and mighty challenge. In its success is survival. The movement must, therefore, succeed. Towards its success each individual can make his own significant contribution. But, in the context of the stupendousness of the stakes and the overwhelming character of the challenge, how small is the sacrifice that is demanded of us!

Rupee Fund

While the appeal issued by Shri Nabakrushna Choudhari will be responded to promptly and in adequate measure, the Akhil Bharat Sarva Seva Sangh will do well to devise a more abiding method of popular participation and support to the movement. It must be possible for the Sangh to establish a permanent Rupee Fund and utilize its own and the several voluntary agencies which sympathize with its programmes to organize local collections for this Rupee Fund. It may be in the nature of an annual contribu-

tion from every patriot who in *anyodaya* the realization of Gandhiji's dream of the social order based on love non-violence. The fund may be called the *Daridranarayan N*. A rupee paid to the Fund should be considered as a vote for social justice, economic equity, national unity, individual freedom and other significant social poses all of which are summed up in the term Sarvodaya.

Favourable Climate

Recent developments in our country tend to create a favourable climate for the Sarvodaya movement. The programme of Democratic Decentralization with its emphasis on *Panch Raj* can take a turn in the direction of the Sarvodaya objective. *Naya Morch* is conceived in spirit. Under a programme of integrated development *morch* seeks to organize people co-operative associations and other similar communities the building up of a mutuality of interest in every circle. The Sarva Seva Sangh has already taken note of the significance of this trend in the spheres of national development and has extended its wholehearted support to make of this trend a meaningful movement of participating and functioning democracy.

It is in the sphere of education, preparing and bringing home to the rural masses a sense of these responsibilities and opportunities, that the Sarva Seva Sangh can, and must, play a decisive role. Basically, its role will be to help at various points the evolution of participating democracy by providing the expertise at functional levels such as infusing spirit and content of *Nai T* in social and other educational programmes, socio-technological dynamics in economic development, ideological leadership in the building of the pyramid economic and political—a training of men and women provide the missionary zeal and skill to help mould thinking in rural communities and their motivations. The Sarva Sangh is ideally suited to undertake these vitally important tasks, leaving the schematic executive functions to official and voluntary agencies working in utmost co-operation.

In other words, the Sarva Sangh should so mould

(Continued on page 231)

STEPS TO RAISE STANDARDS OF SPORT

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI, (By Mail)

SEVERAL far-reaching recommendations have been made in a report recently submitted to the Ministry of Education by two members of the All-India Council of Sports, Mr M. K. Kaul and Mr M. N. Kapur, who were asked to suggest measures for the improvement and development of games in the country.

The report emphasised that in the light of past experience the problem of improving the standard of games and sports in India would have to be tackled with boldness and determination as a whole and not piecemeal. The report has also stressed the need for establishing the right type of organisational set-up and control in the sports field.

Among other general suggestions made are: Self-help in schools and other institutions in maintaining playing fields, etc., award of school and university scholarships to outstanding sportsmen; greater association of sports writers and the press with the sports councils, and annual sports festivals and competitions on fixed days to encourage interest in sports and physical fitness.

The report states that the main work of training and coaching should be done in sports and recreational clubs, and a network of such clubs should be formed all over the country, starting with district towns in the first instance. The membership of such clubs should be open to all.

MINISTER TO URUGUAY

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail)

MAJOR-GENERAL TARA SINGH BAL, India's Ambassador to Argentina and first Indian Minister Plenipotentiary to Uruguay, presented his credentials at a ceremony at Government House, Montevideo.

Welcoming India's Minister, the Uruguayan President spoke of the respect and admiration in which India and her great leaders were held in Uruguay. Immediately following the ceremony the Indian Minister laid a wreath at the monument of General Artigas, liberator and founder of Uruguay.

Peace Award To Indian

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE International Book Fair at Frankfurt (West Germany), an important annual exhibition of world books will be held from October 17 to 23. Some 2,000 leading publishers of the world are expected to participate.

This year the fair has a special significance for India as the Vice-President, Dr. S. Radhakrishnan, will receive the Peace Prize award of the German book trade.

U.S. AID TO INSTITUTE OF TECHNOLOGY

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI, (BY MAIL)

THE Massachusetts Institute of Technology is organising a team of American universities to help the Indian Institute of Technology at Kanpur. The Kanpur Institute is one of the four major engineering institutes established in India after independence. The other three institutes are located at Kharagpur, Madras and Bombay. Like the Kharagpur institute, the Kanpur institute has also received substantial American assistance. The Dollar and rupee contribution of the U.S. Government amount to Rs 15 million towards the project.

Sinews Of Sarvodaya

(Continued from page 230)

self as to fit its activities into the new movement of democratic decentralization and economic democracy and be its source of inspiration. It must, that is to say, take on itself the role of the Lok Svak Sangh, which Gandhiji had envisaged for the National Congress on the attainment of political freedom from foreign rule. Through Panchayat Raj impelled by the dynamism of *naya morh*, it should be possible to make of democratic decentralization the true instrument of participating and functional democracy which, after all, is the key to *lok-ntiti*, *lok-shakti* and *lok-rajya* built on the base of *gram-swarajya*.

—Courtesy "Bhoodan"

Spectacular But Pointless

(Continued from page 226)

body. It has many problems to attend to. It must make a close study of the rates and taxes paid by the group which it represents and examine the returns which this group gets from a local authority. If there are shortfalls then the ratepayers' body must make representation to authority.

The Indian ratepayer is victim of double-dealing by almost every local authority in Natal. Indian residential areas ill-lighted, poorly drained, provided with inadequate sanitation and generally neglected. Roads are in a deplorable state; gutters and pavements are more shadow than substance; in rain they are swamps and puddles; in dry weather they are dust-pans. Nearly half the Indian population of South Africa is concentrated in Durban and for them the Durban City Council has provided ONE swimming bath. No parks and gardens are laid out in Indian areas; no municipal transport worth the name is provided to and from Indian areas nor are there any seats for non-Europeans at common bus-stops. The Durban Municipality collects handsomely from Indians in rates and taxes, yet it miserably underpays the unskilled and semi-skilled Indian workers it employs. It refuses to provide employment for educated young Indians in the municipal services. It is these things, and many more, to which the Combined Indian Ratepayers' Association must attend. Of course, this will involve solid, hard work for facts and figures must be collated, put together and a case prepared for negotiation and consultation. Against this it is easier to divest oneself of verbal pyrotechnics at a six-or seven-hour meeting and then go into hibernation. The Durban combined Indian Ratepayers' Association owes it to the people whom it represents to follow the practical course, however dull it may be. The second course is spectacular but pointless.

FACTORY TO LET

FORDSBURG—1st floor approximately 100 x 100. For light industry, clothing, handbags, radios etc conveniences and cloak rooms, designed to accommodate approximately 100 workers.

Enquiries P.O. Box 153, Fordsburg, Johannesburg
Telephone 33 4604, Johannesburg.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3/4" Diameter Mouth Pickle Jars

1	Gallon	95c	each	F.O.R.	DURBAN
1	"	R1-25	"	"	"
2	"	R2-00	"	"	"
3	"	R3-50	"	"	"
4	"	R4-50	"	"	"

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,

P.O. BOX 1250.

DURBAN.

fifty years ago...

July 1911

THE OUTLOOK

(Editorial, Indian Opinion, July 29th 1911)

THE British Indians of South Africa, and perhaps those of the Transvaal more especially, need to keep a wary look-out for danger signals. Our experience in the past at least taught us the need for caution and alertness. We have to battle with a foe who neither gave nor asked quarter. Every stand has had to be stubbornly maintained regardless of loss or sacrifice, every step forward to be fought for before it was won. Concession in our favour formed no part of the struggle. We are compelled to remember that nothing less than our extinction was determined upon; that the British Indians still stand written down as being undesirable—an excrescence upon the civilisation of South Africa, and there has been scarcely any veil cast over the intention of our enemies (and, in our opinion the enemies of the Empire) to oust us out of the land of our adoption, the land in which we have earned so good a right to remain on terms of fair treatment.

The Immigration Law was to isolate us, the Registration Law and other harassing statutes, to make our stay impossible consistent with the retention of even a rag of self-respect. We fought our fight, suffered and sacrificed, yielded up our substance paid for our principles with the lives of our dead martyrs and the destitution of our wives and little ones. The walls of our prison-houses, the very roads we have helped to make, could they speak, would cry out the story of our miseries and ill-usage.

Then approached the Coronation of our Gracious King, and the Imperial Conference, and we learned our persecutors were prepared to raise the attack if we abandoned our campaign of passive resistance. We consented. To have done less would have been inconsistent with our ideals and the course of conduct we had set ourselves. We were assured that the insulting racial legislation against which our resistance had been directed would be repealed, and that any substitute

that might be enacted would be devoid of racial taint. The doors of the Union would be gently and inoffensively closed to any appreciable Asiatic immigration in the future, but we who are lawfully domiciled in this country were to be relieved from such indignities as we had suffered in the past.

The Coronation and the Conference passed off unclouded by any shadow of a Transvaal Indian struggle. We have now to await the reassembling of the Union Parliament for the redemption of the pledges given us by the Union Government. Meanwhile what are the signs and portents? Are they hopeful? Do they indicate that the former anti-Asiatic policy has died and that it has been replaced by a healthier, more tolerant, more Imperial sentiment? True appearances are sometimes deceptive; let us hope that they are in this case. If they be not, then we have yet a long journey ahead of us ere our fighting be done and our battle won. For the indications are in every way disquieting, and by no means point to any real conversion. What has happened since the provisional settlement is not reassuring to those of us who looked for an alteration from the old spirit of relentless persecution to something more liberal and humane. Even the existing (till unrepealed) Immigration Law provides for the entry into the Transvaal of the wives and minor children of lawfully domiciled British Indian residents. Yet we find the authorities placing every obstacle that wit can devise in the way of this being accomplished. In some cases, even their landing at the ports has been prohibited, and expensive legal steps have had to be taken to interdict their being shipped back to India. Numerous have been the cases of arrest on the border of little children, obviously under 16, coming or returning to their registered Indian parents in the Transvaal. Applications for the registration of children who have reached the statutory majority of 16

years have been met with all manner of extravagant demands for proofs of identity and age. Nothing of the spirit of conciliation has characterised the conduct of this department of the administration. Elsewhere we have had notices served upon our merchants and traders to quit their holdings in terms of the Gold Law of 1908, and very recently the prosecution and conviction of a European landlord for letting his premises to a reputable firm of Indian storekeepers of long standing. The Municipal Ordinance, which threatens Indians in the Transvaal Province with a lot as unhappy as that of their Natal brethren completes the trinity of storm-signals. If deeds are a more reliable guide to intention than are promises, we have to admit that the portents are by no means reassuring, but rather that they furnish us with cause for the gravest anxiety for our future.

We have to be prepared for possible developments along lines we have hoped and trusted we should know no more. We have to consider that it may be that what we have already endured was but the prelude to a long stern campaign which may

already be closer upon us than we realise. We hope and pray that we may never have to resume the campaign, but the ideals and the duties that inspired us throughout the last long struggle are our ideals and our duties still, and our people have learnt to hold life and comfort sufficiently cheap not to flinch from a fresh conflict if the alternative be to lower or betray them.

Book keeper, qualified, practised, able to accept few sets.

SAVAK ADERSIR,

Tel: 35 5225,

Vrededorp, Johannesburg

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—37/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. J. AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg. Stocks limited, order immediately.

Latest Arrivals From India

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (true)	1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day	2 0
PESUM PADAM & KALAYA you will be proud to buy	3 6
FILM FARE A magazine-stars from heaven to earth	3 6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see	2 0
THE MARCH OF INDIA Is your future	4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress	7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see	2 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style: Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs	4 6
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver God and Goddess	7/6, 10/, 12/, 25 0
KHARTAIL in pairs special for Kirtans, Bajans etc.	25 0
DHOLAK'S for quavals, weddings, Holi Bajans	£8 10 0
TIUBLA & DOOGIE for all occasions	£8 10 0
HARMONIUM best make Rama Flute	£18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna Divine Service. Flute of all designs	£25 10 0
Side Playing	2/6, 3/6, 6/6
	15/, 25/, and 32/6

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST. WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian, Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.

MUSIC SALOON & BOOKSELLERS

PHONE 20707.

P.O. BOX 2524.

85 Victoria Street

DURBAN

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

જેમ જેમ સત્યની પૂજા આપણામાં વધતી જાય તેમ તેમ દોષ ઠાંકવામાં આપણને શરમ આવે છે. દોષ ઉઘાડા કરવાથી ખાર દલકો થાય છે.

—ગાંધીજી.

પુસ્તક પટે યુ—અ'કે ૨૯

તા. ૨૮ જુલાઈ, ૧૯૬૧.

પુસ્તક નકલ સેન્ટ. ૪

અઠાવન વર્ષની કારકીર્દીનો અંત

એપ્રિલ ૨૮ એમ. કે. ગાંધીએ રશીઅન લેખક રશીનનું નાનું સરખુ પુસ્તક "સર્વોદય" વાંચીને ખરું માનવજીવન જીવવા માટે સૌ એકર જમીન ખરીદી આશ્રમની સ્થાપના ૧૯૦૩માં કરવાનું પાસે આવેલા શ્રીનીકેસ નામમાં કરી હતી. આ આશ્રમમાં સાદુ અને સત્યમય જીવન જીવવા તેઓએ તપ શરૂ કર્યું હતું. સમાજને વાચન દ્વારા નૈતિક જ્ઞાન આપવા અને દુનિયાને દક્ષિણ આફ્રિકામાં દિંદીઓ પર થતાં અત્યાચારોની જાણ કરવા અને યુનીયન સરકારને દિંદીઓનો પોષાક સંભાળાવવા તથા ન્યાયની માંગણી કરવા 'ઇન્ડિયન ઓપીનિયન' ની સ્થાપના તેઓએ ૧૯૦૩માં કરી હતી. અને તેમ કરી તેઓએ આ દેશમાં એક ન્યેતિ જલાવી હતી કે જે ન્યેતિ સમસ્ત વિષયનું ધ્યાન આકર્ષ્યું હતું.

૧૯૧૪માં એઓ એપ્રિલ ૨૮ એમ. કે. ગાંધી મટી ગાંધીજીની પંજાબી મેળવી દિંદીની સેવા કરવા ભારત/મવા. ત્યાર બાદ બે વર્ષ પછી તેમના પુત્ર સ્વ. મણીલાલ ગાંધીને તેઓએ આ કાર્ય માટે અહીં મોકલ્યા. સારથી તે ૧૯૧૬માં મણીલાલ ગાંધી ગુજરી મયા હતાં સુધી આજ્ઞા નિરાશાના ઝોળા ખાતા ખાતા આ પત્ર અને આ સંસ્થા એમણે નબાવી. આ સંસ્થા ના યુજ્ય સંચાલક તરીકે તેઓ ૧૦-૬૦ પાઉંડને મહીને પોતાનો તેમજ કુટુંબ નો અંત ખરચ કરતાં અને બધું કામ હું અને મારા પતિ બળી કરતાં. તેમના અવસાન પછી જેહા પાંચ વર્ષ દરમિયાન આ કામ મેં મારે માથે ઉપાડ્યું હતું. કંઈક એવી આજ્ઞા એ કે જે ન્યેતિ અહીં યીનમારી રૂપે દહ છે એને સાવ રોળવાં નાપી આ દેશમાં અંધકાર ન કરવે. આ પાંચ વરસમાં મેં ઘણા પ્રયોગો પશુ કર્યાં. મિત્રોના કહેવાથી "ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"ને "ઓપીનિયન" બનાવી ૧૯૬૧ સિવાયની ટ્રેમો માટે પત્ર વાચનના દ્વારા ઉઘોડા યુકવા. પશુ નિષ્ફળતાં અને વરી. ખરચ વધ્યો અને આવક જરા પશુ ન વધી. ફરી "ઓપીનિયન" "ઇન્ડિયન ઓપીનિયન"ના રૂપે જનતા સમક્ષ યુક્યું.

૧૯૫૬ના ૧૧ ડીસેમ્બરના અંકમાં મેં ફરી મારી તકલીફો જનતા સમક્ષ યુકી હતી. અને તેને પરીણામે એક મિત્ર પોતાની સેવા આ સંસ્થાને આપવા આજળ આવ્યા, અને સંસ્થાનું આયુષ્ય દોઢ વરસ લંબાયું. હવે ફરી પાછો સમય આવ્યો છે કે મારે જનતા ને સંસ્થાની પરિસ્થિતિથી વાકેફ કરવા

લાનાઓ ઉપરાવવા.. મારી ઉમ્મર અને મારી શક્તી જોતા આ કામ મારે માટે શક્ય નથી. ત્રાહકો દોઢ બે પાઉંડ વરસને અંતે ન મોકલે ત્યારે તે ઉઘાસીનતાનો અર્થ એજ કરવો છે કે તેઓને આ છાપુ પસંદ નથી પછી અમારી સામે એજ પ્રશ્ન રહે છે કે, છાપુ બંધ કરી દેવું.

મને મારી મર્યાદિત શક્તિનું પુરું ખાન છે. અને તેથીજ મારી શક્તિ ઉપરવટનું કામ શુભેચ્છ મિત્રો તથા વાંચકો વિગેરેની મદદની આસાથી "સ્વીકાર્યું" હતું.

આ સંસ્થા મારે મન અને મારા જેવા ધીનજોને મન એક ઇતિહાસીક તિથિસ્થળ છે, આજ સંસ્થામાં એપ્રિલ ૨૮ એમ. કે. ગાંધીએ તપ કરી કથાચેલાઓ ની યુક્તિ માટેનું શસ્ત્ર—"સત્યાગ્રહ" ની શોધ કરી અને એનો પ્રયોગ કર્યો, એ શસ્ત્ર દુનિયાના લાગ્યો કથાચેલા લોકોને માટે અંધ-કારમય માર્ગમાં આશાનું કીરણ અને ઘેરેઘેર ફરી આઠો પાસેથી બની પથદર્શક બન્યું. આ જોતાં

અમારા ત્રાહકોને વિનંતી

આ છાપુ તા. ૪-૯-૬૧ના છેલ્લું પ્રસિદ્ધ થયો. ત્યાર પછી કાયમ માટે બંધ થાય છે. જે જે વાંચકોએ ૧૯૬૧ના નાણાં ભર્યા હશે તેઓને પાંચ માસના નાણાં પાછાં અપાશે. તેમજ જે જે વાંચકોએ પોતાના નાણાં નથી ભર્યા તેઓ તે નાણાં ભરી ૬૪ અને ઘેરેઘેર ફરવાની શુરકેલીમાંથી બચાવી લેશે એટલી આજ્ઞા રાખ્યું છે. 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' કે ફીનીકેસ સંસ્થાએ ડેવાણું નથી કાઢ્યું. આજે જે હું ઉઘરાણી કરવા બહાર પડું તો લેણદારોના નાણાં સહજે ભરી શકાય અને ખરચ પશુ નહી રહે. પશુ દર વરસે આ રખડપટ્ટી કરવા જેવી મારી ઉમ્મર હવે નથી રહી. મારી આ વિનંતીના વાંચક જે ઉઘરાતાંથી જવાબ આપશે અને પોતાના નાણાં અમને મોકલી આપશે તો અને ઘેરેઘેર રખડવાની શુરકેલીમાંથી બચાવી લીધા બદલ હું તેમની ઝણી રહીશ.

આભાર નમસ્તે
સુશીલા ગાંધી
બવરચાપક ઇ. એ. અને શ્રીનીકેસ સંસ્થા.

આ ભૂમિ ઘણી કીમતી મણાય. પશુ બધી ઝોળેને જેમ નાચ દોષ જ છે તેમ આ સંસ્થાનો નાચ કે અંત હું જોઈ રહ્યો છું. તે નાચ કરતાં મારું માનિક દીલ જરૂર દુભાય છે પશુ હું ખીળે ધલાજ નથી જોતી.

જેહા થોડા વરસો દરમિયાન જે જે શુભેચ્છ મિત્રોએ મને સહકાર આપ્યો છે તેઓનો હું આ પત્રદ્વારા આભાર માવું છું. સંસ્થા તેમની હમેશા ઝણી રહેશે. છાપાનો પ્રશ્ન તેને બંધ કરી ઉકેલી શકવા, પશુ સંસ્થાનું યુગ એ પ્રશ્ન દહ છેજ. શુભેચ્છો તે વિશે સુચન કરશે તો તેના પર ધ્યાન આપવામાં આવશેજ. વાંચકોને મારા નમ્રબાવે નમન.

સુશીલા ગાંધી.
બવરચાપક
શ્રીનીકેસ સંસ્થા અને ઇ. એ.

પરદેશ સ્વયંસેના સંઘ

જો સમય ઉપર નવા અમેરીકા પ્રમુખ ફ્રેન્ડીએ અમેરીકાના યુવકયુવતીઓને પરદેશમાં સ્વેચ્છાપૂર્વક સેવાઓ આપવા માટે મોકલવાની એક નવી ચોજનાની જાહેરાત કરી છે. એવા સ્વયંસેવકોને 'શાંતિ સેના' નામ અપાયું છે. આ શાંતિસેના દુનિયાભર ના પછાત દેશોમાં વિવિધ પ્રકારની સેવાઓ આપશે. ઇંગ્લંડમાં એને મળતી એક ચોજના ચાલુ છે. એ પરદેશ સ્વયંસેવક સંઘને નામે જોળ-ખાય છે. એમાં કોલેનિયામાંથી અભ્યાસ પૂરા કરીને બહાર પડેલા યુવકયુવતીઓ ને પરદેશમાં ભિન્નભિન્ન સેવાનાં ક્ષેત્રો માટે મોકલવામાં આવે છે. હમમમ પત્નીસેક દેશોમાં એવા યુવકયુવતીઓ પોતાની સેવાઓ આપી રહ્યાં છે. ૮૮ યુવકયુવતીઓ ઘણા દુર દુરના દેશોમાં (સોમાલીલેન્ડ, ગીની વગેરે) મયા છે. એવા પ્રત્યેક સ્વયંસેવક પાછળ ઇંગ્લંડ નર્થ ડ. ૪૦૦૦નો ખર્ચો મંજૂર કરે છે. એમાં પ્રવાસખર્ચ તથા રહેવા વગેરેના ખર્ચનો સમાવેશ થાય છે. એટલે ખૂબ કરકસરથી રહીને એમને સખત કામ કરવાનું રહે છે. આવી સ્વયંસેનાને બધાં ખોલાવે તે દેશમાં મોકલાય છે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૮ જુલાઈ, ૧૯૬૧.

ભલકાથી ભરપુર પરંતુ અર્થવગરનું

હાલ થોડા વરસોથી ડરબન વિસ્તારની અંદર ડરબન ઇન્ડિયન રેટ પેયસ એસોસિએશને હિંદીઓને લગતા પ્રશ્નો ઉપર જે ધ્યાન આપી કાર્ય કહ્યું એ પ્રસંશનીય છે. આજ એસોસિએશને એક એક કામ હાથ ધર્યું કે જે ખરી રીતે એક રાજકીય સંસ્થાનું કાર્ય હતું. અમે ગ્રંથ એરીયા અને એની સુરહેલીઓ વિષે સૂચન કરીએ છે. આવા અગત્યના કામો હાથ ધર્યા પછી આજ એસોસિએશને ગયા રવિવારે, સુધરાઈમાં પ્રતિનિધિત્વ ધરાવના: બાબત ઉપર ચર્ચા કરવા માટે એક સંમેલન યોજાઈ હતી. એવી આશા રખાતી હતી કે હિંદીઓને સુધરાઈમાં પ્રતિનિધિત્વના જે હકકેા નથી તે ઉપર કંઈક ચોક્કસ પગલાં લેવાશે.

પરંતુ કમનશીએ, એ સંમેલનમાં બીજું જ કંઈક થયું. રેટ પેયસ એસોસિએશન સિવાય કેળવણી અને ધાર્મિક સંસ્થાઓએ પણ આ સંમેલનમાં ભાગ લીધો. આ સંમેલનમાં લગભગ ૪૦૦ પ્રતિનિધિઓ હતાં; અને એ બીન-કોમી સંમેલનમાં બધાં એક અવાજે “એક માણસ, એક મત”ની માંગણી કરવા લાગ્યા. આખરે સંમેલને એક ઠરાવ કરી એક સમિતિની નીમણૂક કરી કે જેથી તે સમિતિ નાટાલ પ્રેવીનશીયલ એડમીનિસ્ટ્રેશન, નાટાલ મ્યુનિસીપલ એસોસિએશન અને લોકલ સત્તાવાળાઓને ‘કોમન રોલ’ (Common Roll) ઉપર સર્વ બીન-ગોરાઓને મતાધિકાર મળે એ વિષે લખી સકે.

એમાં શક નથી કે ગંધાજ બીન-ગોરાઓ “એક માણસ, એક મત” એ મતાધિકારના ધોરણે મતાધિકાર માંગે છે. આમ હોવાથી આ સંમેલનમાં ગોરાઓ અને બીન-ગોરાઓને લેગા કરવાની કંઈજ જરૂર ન હતી. બીજું એ કે આ કાર્ય રેટ પેયસ એસોસિએશનનું નથી; એ કાર્ય છે એક રાજકીય સંસ્થાનું. આ રાજકીય સંસ્થા બીજા બધી રાજકીય સંસ્થાઓને લેગી કરી આ વિષય ઉપર ચર્ચા કરી શકતે, અને યોગ્ય પગલું લઈ શકતે. પરંતુ એ કાર્ય રાજકીય સંસ્થાને સોંપવાને બદલે રેટ પેયસ એસોસિએશને હાથમાં લીધું એ ઠીક નથી. રેટ પેયસ એસોસિએશનનું કામ છે બીજું જ; તેઓએ તો હિંદીઓને લગતા ઠરારોજના પ્રશ્નો હાથ ધરવા નેહ્યે. આ સિવાય બીજા એવા ઘણા પ્રશ્નો છે કે જે એ હાથ ધરી શકે છે.

હિંદી કર ભરનારા છેતરાઈ છે, અને તે પણ સુધરાઈ તેઓને છેતરે છે. હિંદી વિસ્તારોમાં ઘણી જગ્યાએ બત્તીઓ બરાબર નથી, રસ્તાઓ બરાબર નથી, અને ગટરો બરાબર નથી. આ કામ એ રેટ પેયસ એસોસિએશન હાથ ધરે તો તે ઉત્તમ કાર્ય કહ્યું કહેવાય. હક્ષિણ આફ્રિકાની અડધી હિંદી-વસ્તી ડરબનમાં છે, અને તેઓ માટે એકજ ‘સ્વીમીંગ પુલ’ છે. હિંદીઓ માટે બગીચાઓ નથી. એક હિંદી વિસ્તારમાંથી બીજા હિંદી વિસ્તારમાં જવા આવવા માટે સુધરાઈની ખસે નથી. બસ સ્ટોપ ઉપર એસવા માટે હિંદીઓને ખાંઠડા નથી. આ બધી અછતો હાથ ધરવા લાયક છે.

ડરબન સુધરાઈ કર લેગી કરે છે પણ બદલામાં કંઈજ આપતી નથી. આ સિવાય સુધરાઈના કામદારોને ઓછો પગાર મળે છે. આવા કામો એ રેટ પેયસ એસોસિએશન હાથ ધરે અને એ અછતો દૂર કરવા માટે પ્રયત્નો કરે તો એ ઉત્તમ છે. આ બંધે પગલું છે, બીજું પગલું છે સંમેલનો ભરવાનું. બીજું બપકાથી ભરપુર, પરંતુ અર્થ વગરનું પગલું છે.

લોકનીતિનો અર્થ

(ઠાઠા ધર્માધિકારી)

લોકનીતિમાં ‘લોક’ અને ‘નીતિ’ એ શબ્દ છે. એનો અનુવાદ કરવો અઘરો છે. વોલ્ટર લિપ્સને એક અર્થ બતાવ્યો છે—The People’s Philosophy અર્થાત ‘લોક-દર્શન’—લોકોનું આચારણ્ય, લોકોનો વ્યવહાર અને લોકોનો પરસ્પર સંબંધ.

રાજનીતિ અને લોકનીતિમાં ફરક છે. રાજનીતિ એ નીતિ છે, જે અનુસાર રાજ્યો અને રાજ્યકર્તાઓએ પોતાના વ્યવહાર અને આચરણ્યનું નિયમન કરવાનું છે. લોકનીતિ એ નીતિ છે, જે અનુસાર દરેક સમાજમાં પોતાના જીવનનું નિયમન કરવાનું છે.

હું ‘પોતાનું નિયંત્રણ’ કહી રહ્યો છું. હું એમ નથી કહેતો કે લોકોનું નિયંત્રણ કોઈ બીજા સત્તાએ કરવું નેહ્યે. બીજા સત્તા બ્યારે લોકોનું નિયંત્રણ કરે છે, ત્યારે તે સત્તા લોકો માટે હોય છે, પણ લોકસત્તા નથી હોતી. લોકો બ્યારે પોતાનું નિયંત્રણ કરે છે, ત્યારે એક માણસ બીજા સાથે ના પોતાના વ્યવહારમાં પોતાનું નિયંત્રણ કરે છે, બંને મળીને આપસના સંબંધોનું નિયંત્રણ કરે છે, અને બંને માંબુસ એકમેક સાથેના પોતાના સંબંધનું નિયંત્રણ સમાજહિતની દૃષ્ટિએ કરે છે.

તેથી લોકનીતિમાં ત્રણ વાત આવે છે: માંડે પોતાનું આચારણ્ય, માંડે મારા સાથી સાથેનું આચારણ્ય, માંડે અને મારા સાથીનું મળીને સમાજ સાથે સંબંધિત આચારણ્ય.

આ યુગની વિભૂતિ ‘લોક’ છે, આ ‘લોક’ એટલે ઠાણી

પ્રતિનિધિઓ ચૂંટીને ચાલતી રાજ્ય સત્તામાં ‘લોક’નો અર્થ કેવળ મતદારો થાય છે, જેમને મતદાનનો આધિકાર છે, જે નામરિક છે તે ‘લોક’ છે. આ નામરિકતા રાષ્ટ્રીય હોય કે આંતર રાષ્ટ્રીય હોય.

સામ્યવાદ કહે કે કુનીયાના અધિકારો એક કરવા છે. આમાં રાષ્ટ્રીય સીમાઓ વચ્ચે ન આવે. આ આંતરરાષ્ટ્રીયતા બંધે હોય પણ લોકનીતિ નથી.

માંધી-વિનોબાએ ‘વિશ્વ માનવ’ ની વાત કરી. તેઓ કહે છે કે કુનીયાના માપનો માણસ હોવો નેહ્યે. વિદ્યાને કુનીયાના શરીરને એક કરી લીધું છે. શું કુનીયાનો આત્મા એક થઈ શકે છે? એ કુનીયાનો આત્મા એક કરવો હોય તો હવેનો માણસ કુનીયાના માપનો હોવો નેહ્યે. આજે અણુબમમાં ‘લોક’ના આકારના સાચુસતી આવશ્યકતા છે, તે નાના મામલામાં રહેતો હોય તોય કુનીયાના માપનો હોવો નેહ્યે.

લોકનીતિની કલ્પનામાં સભ્યપદ અને નામરિકતા બંધબેસતા થતા નથી. સભ્યપદ સાથે સંસ્થાવાદ, સંપ્રદાયવાદ કે પક્ષવાદ આવી જાય છે અને તે સભ્યપદ અને માનવતા વચ્ચે વિરોધ પેદા કરે છે. માનવતા કરતાં સંસ્થા, સંપ્રદાય કે પક્ષને વધુ મહત્ત્વ આપાય છે ત્યારે એ સભ્યપદ માનવતાને અર્પિત કરી દે છે. તો આવા સભ્યપદ ને નામરિકતામાં ન બંધાયેલો વિશ્વ-માનવ એ લોક છે.

પ્રતિનિધિત્વ લોકસત્તાથી લોકનીતિ અલગ ચીજ છે. પ્રતિનિધિત્વ લોકસત્તા બધાં સુધી લોકનીતિ અનુસાર ચાલે છે ત્યાં સુધી યથાર્થ લોકસત્તા હોય છે. નહીં તો એ કેવળ ઔપચારિક અને બંધારણીય લોકસત્તા બની જાય છે.

લોકનીતિ સત્તા-વિરોધી નથી હોતી. એ માત્ર સત્તાનો બહિષ્કાર પણ નથી કરતી. લોકનીતિ સત્તાનિરપેક્ષ લોકચારિત્ર્ય પર આધાર રાખે છે. સત્તાનિરપેક્ષતા પોતાનામાં એક સ્વતંત્ર બાવરૂપ કલ્પના છે. નામરિક-આરિત્ર્ય ના આધારરૂપ સિદ્ધાંતને હથેને લોકનીતિ ચાલે છે.

લોકનીતિનો આધાર Coercion—દબાણ નહીં પણ Conversion—પરિવર્તન હશે, Suppression—બળબળાઈ નહીં પણ Persuasion—સમજાવટ હશે.

વળી લોકનીતિમાં ખારી ઇબ્જા પર કેવળ ખારા વિવેકનું નિયંત્રણ રહેશે. રાજ્યની મરજ હોય, સરકારનારની મરજ હોય કે આખીને પાલીમેન્ટની સર્વાનુમતી હોય તો પણ એમાં એ વિવેક નહીં હોય તો એ પ્રમાણ નહીં ગણાય. અમેરીકાની સંસ્થા હાલે ઊભી સર્વાનુમતે એમ કહે કે કોઈ નિત્રો કે કાળા માણસને અમેરીકાની શિક્ષણ-સંસ્થાઓમાં પ્રવેશવાને અધિકાર નથી તો તે બંધારણીય નિર્ણય હશે પણ લોકનીતિ અનુસાર તો તે અપાચાર હશે, અન્યાય હશે. એટલે લોકનીતિ નો અંતિમ આધાર વિવેક હશે.

ધૈર્ય ઠાને કહેવાય? શંકરાચાર્ય કહે છે: ‘ધાસની એક સળી લઈને સમુદ્ર-કિનારે બેસો ને સળી પર પાણીનું એક એક ટીપું ઠા. ધૈર્ય હશે અને નજીકમાં ટીપાં સચવાઈ રહે એવી આઈ હશે તો કાળે કરીને સમુદ્ર ખાલી થશે.’ આ લખામ પૂર્ણ ધૈર્યનું દર્શાવે છે. જેનામી આટલું ધૈર્ય નથી તે અહિંસા ન પાળી શકે.

સુરતનું તેલક્ષેત્ર

સુરત જીલ્લામાં ઓલપાડ ને રાંદેરની વચ્ચે અત્યાર સુધીમાં જે પ્રકારે તેલ સંશોધનની પ્રવૃત્તિ ચાલી છે તે પરથી નિષ્ણતાને હવે એવો અભિપ્રાય દર્શાવી રહ્યા છે કે સુરત જીલ્લાનું આ તેલ ક્ષેત્ર અંકલેશ્વરના કરતાં લગભગ ત્રણ ગણું મોટું બનશે. અંકલેશ્વરનું તેલ ક્ષેત્ર ૨૭ ચો. મા. જેટલું છે, જ્યારે સુરતના તેલ ક્ષેત્રનો વિસ્તાર ૭૮ ચો. મા. જેટલો હશે એમ નિષ્ણતાને જણાવે છે.

નિષ્ણતાનો અંદાજ તો એવો પણ છે કે અંકલેશ્વર કરતાં સુરત જીલ્લાનું તેલનું પ્રમાણ વિસ્તારને ધોરણે નહિ પરંતુ છુટક છુટક કુચાઓને ધોરણે પણ વધારે હશે. આ તેલની ભાત વિશે કંઈ પણ કહેવું એ તેમના મતભવ અનુસાર કમ્પ્યુટ કરી શકાય. સુરતનો તેલ-વિસ્તાર અલગ વિસ્તાર બનશે એ ખીના 'પ્રતાપ' અગાઉ જણાવી છે. આ તેલક્ષેત્રના શ્રીમજેશ ઓલપાડ ના માર્ગ મામના પુલ નજીકથી મંડાઈ ચુક્યા છે. એ ભૂમિ પર શારકામની પૂર્વજમિકા રૂપ બંધી કામ ગીરી-ગ્રાઉન્ડ એન્જીનિયરિંગ-પૂરી થઈ છે અને હવે શારકામ માટેના રૂબો બધી જગ્યામાં ખોદાઈ ચુક્યા છે. શારકામ માટેના બંધાઈ પંચો રશિયન છે અને તે આ ભૂમિ પર ખડકાઈ ગયાં છે. આવતા સુધી દરમિયાન ડેરીક ટાવરની રચાવના થઈ જશે અને હાલના કાર્યક્રમ અનુસાર આ રથને ઝોકોટાબર, નવેમ્બરના અંત સુધીમાં શારકામ પૂર્ણ થઈ જશે.

શારકામ માટેના પંચો ડી રીમ નંબર ૫, ડીસબ એન્જીન, ત્રણ મડ ટેન્ક, બે મડ પંચ ટ્રેક્ટર વગેરે સામગ્રી પણ આ રથને આવી અછ છે.

મારમામાં ડેરીક ટાવર રચાવવા જશે કે નિષ્ણતાને તેનાથી ત્રણ માઇલ માઇલ દૂર આવેલા મહામંધોર નજીકની ગ્રાઉન્ડ એન્જીનિયરિંગને લગતી કામગીરી આરંભશે, એમ જણવા મળે છે.

૬૦ ગામ પાણીમાં હુબ્યાં

દીક્ષમ્બ: દીક્ષમ્બના પંચાયતમાં આશરે ૩૦૦ ચોરસ માઇલના પ્રદેશ પર બ્રહ્મપુત્રના બારે પુર ફરી વળ્યાં છે અને આશરે ૬૦ ગામમાં પાણીમાં હુબ્યાં છે. બ્રહ્મપુત્રની સપાટી બમજનક સપાટીથી આઠ ઈંચ ઉપર ૩૪૨.૭૦ની કક્ષાએ છે. બ્રહ્મપુત્ર ઉપરાંત દીર્ઘામ, શેષા અને બંધી નદી ઓ પુરથી ઉભરાઈ વહે છે.

લક્ષ્મીપુરની ઉત્તરમાંની સામાન સીટી રંગનદી બંધાઈ, કાંઈપ અને સીટ્રા નદીઓ બંધી ઉભરાઈ વહે છે અને ઘણાં ગામોમાં પુર પ્રવેશ્યાં છે. પીડિત વિસ્તારોમાં રાહતનાં પગલાં શરૂ કરવામાં આવ્યાં છે.

આફ્રિકી દેશોની મુલાકાતે આવનારા શ્રી મોરારજી

નવી દિલ્હી: હાલના પાકનખર આઠા ખાતે સપ્ટેમ્બરમાં મળનારી રાષ્ટ્રસભા ના નાણાંપ્રધાનોની બેઠકમાં ઢાબરી આપવા જતી વેળા નાણાંપ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈ કેન્યા, ટાંઝાનિકા અને આફ્રિકાના અન્ય પ્રદેશોની મુલાકાત લેશે એમ જણવા મળે છે.

આ પ્રવાસ દરમિયાન સત્તાધીશો સાથે તેમજ આ વસતા ભારતીય વેપારીઓ સાથે વેપાર વિસ્તારણની બાબતો સંબંધે તેઓ ચર્ચા-વિચારણાની તક લેશે એમ જણાય છે. કારણ કે આ નવા આઝાદ દેશો સાચી અને સ્થિર બનરોડે આગળ આવી રહ્યા છે. ભારત સાથે આર્થિક સંબંધો સુધારવાની પણ ઇચ્છા ધરાવે છે એમ જણાય છે.

પૂર્વ આફ્રિકામાંના ભારતીય વેપારીઓ કંઈકાં સુકત વેપાર વિસ્તારમાં સુધી રોકવામાં રસ ધરાવે છે એમ થોડા સમય પહેલાં વાત આવેલી પણ અહીંના કરવેરાના કાયદા વિષે તેમને થોડી આશંકાઓ છે. નફાની રકમ પોતાના હાલના વતનમાં પાછી મેળવવા વિષેની નેગોશિયેશન સંબંધે તેઓને સ્પષ્ટતા મેળવે જોઈએ. ને તેઓ એમ કરવા માગતા હોય તો અન્ય વિદેશી વેપારીઓ જેવા જ વર્તીવ તેમના પ્રત્યે સ્પષ્ટ અને ખાસ વર્તીવ સ્પષ્ટ નહીં, પણ ને એ રકમ વધુ વીકાસ માટે અહીં જ રોકવામાં વાપરવાની હોય તો તેમને

ખાસ સવલતો આપવાનું વિચારી શકાય. પણ અત્યારે તો તેમની ચીંતા નહીં દેશમાંથી લાવી શકાય તેવી ખાતરી મેળવવાનો છે, ને બાબત તેઓ ભારતીય હોય છતાં, તેમને વિદેશી વેપારીઓની કક્ષામાં મુકે છે. આ પ્રશ્ન વિષે શ્રી મોરારજીભાઈ તેમના પ્રવાસ દરમિયાન સ્પષ્ટતા કરશે. અને આશંકાઓ દુર કરવા પ્રયાસ કરશે.

શ્રી દેસાઈ નાઇજીરિયાની પણ મુલાકાતે લેશે. આઠા ખાતેની નાણાંપ્રધાનોની બેઠકમાં યુરોપીય સમાન બનરમાં ઘોટનના જોડાવા અંગેનું ચીન પણ સ્પષ્ટ બની જશે અને રાષ્ટ્રસભાના નાણાં પ્રધાનો પોતાનું સુચીત મતભવ ઉચ્ચારી શકશે અને ઘોટન ને નેહાશે તો કેવા પ્રકારની સલામતીઓ જરૂરી છે તે સંબંધે પણ તેઓ વિચાર કરશે. આઠાથી શ્રી મોરારજીભાઈ વીથેના ખાતે વિશ્વ બેન્ક અને આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાં બંડોળની બેઠકમાં ઢાબરી આપવા જશે. એ પહેલાં તેઓ માગે માં લંડનની પણ મુલાકાત લેશે.

શ્રી ઈંદુલાલ યાજ્ઞિક શીરંગી પ્રદેશોને મુક્તિ સંગ્રામ લડશે

અમદાવાદ: દીવ, દમણ અને ગોવાની મુક્તિ અંગે આદિવાસીઓના આને શ્રી ઈંદુલાલ યાજ્ઞિકની પ્રમુખ પદે સત્તર સભ્યોની ગોવા મુક્તિ આદિવાસી સમિતિની રચના કરવામાં આવી હતી.

આવી સમિતિ રચના માટે બધા પક્ષોને આમંત્રણ આપવામાં આવ્યાં હતા પણ તેમાં કેટલાક સ્વતંત્ર સભ્યો અને જનસંઘના સભ્યોને ખાદ કરતાં મોટા ભાગના સમિતિનાદીઓ હતા.

કેંગ્રેસ તરફથી ઢાબર રહેવા અંગે શ્રી ઠાકોરભાઈ દેસાઈએ એવો જવાબ

આપ્યો હતો કે ગોવા, દીવ અને દમણની મુક્તિ અંગે કોઈને મતભેદ હોઈ શકે નહિ. પણ આપણી કાયદે કરવાની પદ્ધતિમાં મૂળભૂત ભેદ હોવાથી અમે ઢાબર રહી ચડીએ નહિ.

જનસંઘના સભ્યોએ જણાવ્યું હતું કે અખિલ ભારતીય ધોરણે જનસંઘ ને નકકી કરશે તે પ્રમાણે અમે વર્તીશું.

મળેથી સભાએ એવો દરાવ કર્યો હતો કે સ્થાનિક સરકારની સંરચાઓએ ૧૯૬૧ના અંત પહેલાં ત્રણ સંરચાઓ મુક્ત યાત તે પ્રકારની ભારત સરકારને વિનંતી કરતા કરાવો કરવા

અને વિધાનસભાના સભ્યોએ આ અંગે દરાવ કરી ભારત સરકારને મોકલવા.

આ ઉપરાંત આ સભામાં ૧૯૫૬ જુલાઈથી ફક્ત જોમરટ સુધી દીવ, દમણ અને ગોવાની મુક્તિ અંગે રાજ ઠાટ, વાપી, ઉના વિગેરે સ્થળોએ પ્રચાર સભા યોજવાનું નકકી થયું હતું. તેમજ આ પ્રચાર સભાઓમાં શ્રીમતી અરુણા અક્ષયશીને ખોલાવવાનું તથા એક સંમેલન યોજાવવાનું નકકી થયું હતું.

શ્રી કુશેવની જાહેરાત

મોરો: સોવિયેટ વડા પ્રધાન શ્રી કુશેવ કેમલિન ખાતેના એક સમારંભમાં જણાવ્યું હતું કે, અમેરીકા તેમજ તેના નાટો સાથી દેશો તરફથી લેવાઈ રહેલાં લશ્કરી પમલાંને કારણે રશિયાએ આ વર્ષે તેના સચ્ચ દળો માં ને ઘટાડો કરવા વિચાર્યું હતું તે યોજનાને વધુ હુકમ ન આપવા ત્યાં સુધી સુલતી રાખી છે.

શ્રી કુશેવે જણાવ્યું કે, રશિયાએ ચાલુ વર્ષે દરમિયાન સંરક્ષણ ખર્ચની કાળવણીમાં ૧૨૫ કરોડ ૭૦ લાખ રૂબાઈનો વધારો કરી કુલ સંરક્ષણ ખર્ચ ૪૯૬ કરોડનો કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. રશિયાને આવા પમલાં લેવાની ફરજ પાડવામાં આવી છે, કારણ કે, રશિયન પ્રબળી સલામતીના હિતની અનુચિત ન કરી શકાય.

તેમણે પ્ર. ઈનેડી, શ્રી મેકમિલન અને ઈંગોલેને જર્મન સલામતી ઉકલ માટે હડાપણ અને દુરદેશી વાપરવા અપીલ કરી હતી અને જણાવ્યું હતું કે, પૂર્વ જર્મની સાથેની સંધિ પર અમે દસ્તખત કરીશું અને તરત જ તે ખાદ રશિયા કે તેના મિત્રો સામે હાથ ઉઠાવનાર કોઈપણ આક્રમણોને જરૂરી ફટકો મારવા અમારા સંબંધોને હુકમ કરીશું.

આ સાથે ચાલીવાદીઓ ને હુકનો દોર છુટો મુકશે તો તેમાંથી ચાલીવાદ નામશેષ બની જશે.

ડા. ડાખને પાક નાશ

તાંબેર: કાવેરીના પુરથી તાંબેર જીલ્લામાં ડા. ડાખના ડાખના પાક ને તુલસાન થયું છે. ફરી વાતેતર કરાયેલું ડાખનું ધર ધોવાઈ મર્યું છે.

રાજ્યના સુપ્રમ પ્રધાન શ્રી કામરાજ નાદર હાલ ત્રિચી ખાતે છે. વડા પ્રધાન રાહતશાળાના ડા. ૨૫૦૦૦ ઉપરાંત તેમને અત્યાર સુધીમાં કુલ ૪૪૧૭૦ મળ્યા છે રાજ્ય સરકારના અંદાજ પ્રમાણે ચિરમાર બનેલા રસતા ઓ અને મકાનોના સમારકામ માટે કમમાં કમ રૂપિયા ૫૦ લાખની જરૂર પડશે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

બંધ બંધનાં નાચલન, રેથમી તેમજ સુવરાહ કાપડ, સીઓ બાજો અને પુરવો માટે ભ્રમત ભતના સુલન જર્સી, પુશીવર, કારડીનસ અને જમ્પાઓ માટે-બુટીક, બીબ્સ, બ્લેન્ડેસ, શોલ્સ; નેપાઈનસ વિગેરે.

ફરેક ભતના માલ માટે તપાસ કરવા બહામણ. ૩૩ વિસ્ટ સ્ટ્રીટ, બોહાનીરાખર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬

બોહાનીરાખર્ગ. ૧૫૪૯.

માતૃભાષા માટે ગુરૂદેવનો આગ્રહ

લેખક: શ્રી નરૈત્તમલાલ પટેલ

ઉનાળાની રાજ પછી શાંતિનિકેતનું નવું નવું સન શરૂ થાય ત્યારે વિદ્યાર્થીઓને ગુરૂદેવ સંબોધન કરે એવો રહેલો વર્ષેથી શાંતિ નિકેતનમાં આવતો આવ્યો હતો. ગુરૂદેવ અંગાળીમાં સંબોધન કરતા.

તે વખતે શાંતિનિકેતનમાં ખાસ કરીને સ્નાતક અને અનુસ્નાતક વિભાગમાં મોટા ભાગના વિદ્યાર્થીઓ અંગાળી બહારથી આવતા હતા. જાપાન, ચીન, અમેરીકા, જર્મની, સુમાત્રા, ફ્રાન્સ, જર્મની, ઈંગ્લેન્ડ, નોર્વે વગેરે દેશોના વિદ્યાર્થીઓ પણ આવતા હતા. અંગાળી બહારથી આવનાર વિદ્યાર્થીઓને પણ શરૂઆતમાં અંગાળી સમજાવતું ન હતું. અંગાળી વાંચીને સમજી શકનારને પણ અંગાળીમાં વાતચીત આવડતી ન હતી કે બાપણ સમજાવતું ન હતું. અંગાળી ભાષા બોલતી વખતે થોડી બદલાય છે, ઉચ્ચાર પહેળા માય છે ક્યારેક આંધું બને છે. શાંતિનિકેતનમાં તે વખતે અંદરના વહેવારની ભાષા અંગ્રેજી હતી. તેવી રીતે શીખવવા માટે પણ અંગ્રેજીનો ઉપયોગ થતો હતો. અંગાળી એ હિંદી બહુ જોડાઈ સમજાવતા. હિંદી નો વિભાગ તાજે જ શરૂ થયો હતો અને શ્રી હન્ટરી પ્રસાદ ત્રિવેદી તે વખતે શાંતિનિકેતનમાં જ હતા. આમ છતાં તે વખતે શાંતિનિકેતનમાં હિંદી ભાષાનું મહત્તર વધારે ન હતું.

અંગ્રેજીમાં સંબોધન કરવા માટેના સુદ્ધા

થોડા વિદ્યાર્થીઓએ એળા યજ્ઞને નિયુક્ત કરી ગુરૂદેવ અંગાળીમાં બોલે છે ત્યારે નવા આવનારને તે કાંઈ સમજાતું જ નથી. જુના પણ પૂરું સમજી શકતા નથી. ગુરૂદેવનું મોં ભેંધને તથા ઉચ્ચાર સાંભળીને જ સંતોષ માનવા પડે. ગુરૂદેવ સમક્ષ પ્રતિનિધિમંડળ મોકલવા વિચાર કર્યો. ગુરૂદેવ સ્વભાવે બહુ જ સુવાચક. કોઈને ઉચે સાદે કહે, નહિ તેમજ જનતાં સુધી કોઈને નારાજ કરે નહિ. ડેટલીવ વખત વિદ્યાર્થીઓ સીધા ગુરૂદેવ પાસે પહોંચી જઈને કહ્યું કરાવી લાવતા અને બધાએ વિચાર કર્યો કે જ્યારે પરદેશના મહેમાન આવે ત્યારે ગુરૂદેવ એમને આવકારુ આપતું બાપણ અંગ્રેજીમાં કરે છે, કોઈ પણ જાતની પૂર્વ તૈયારી વિના કરેલાં એ અંગ્રેજી બાપણે ડેટલાં સુંદર હોય છે! શું એની મિહાશ! અને એ તરતજ અમળ્ય તેવું. ગુરૂદેવ અંગ્રેજી બોલવાનું અંજીર રાખે તે કોઈ સરસ! પરદેશી એ સમક્ષ અંગ્રેજીમાં બોલે તે અમારી સમક્ષ કેમ નહિ? ગુરૂદેવ અમારી

વિનંતિનો જરૂર સ્વીકાર કરશે. અત્યાર સુધી કોઈએ એમને વિનંતિ કરી નથી એટલે અંગ્રેજીમાં બોલવા નથી. એમને શા માટે નાપુષ્ય કરે? કોઈને નાપુષ્ય ન કરનારા ગુરૂદેવ એમના વિદ્યાર્થીઓને શા માટે નાપુષ્ય કરે? ગુરૂદેવ સમક્ષ કેવી રીતે વાત રજી કરવી તેની ચર્ચા પણ એમ કરી લીધી અને સુદ્ધા નોંધીને પ્રતિનિધિમંડળને આપ્યા. આટલી બધી તૈયારી કરીને જઈએ, પછી અમારી વિનંતિ ન સ્વીકારાય એમ બને જ કેવી રીતે? બોલવા વિના તે મા પણ ન પીરસે.

અંગ્રેજી બાપણ કરવું?

પ્રતિનિધિમંડળ ગુરૂદેવ પાસે અર્થ. તે વખતે હંમેશના રિવાજ પ્રમાણે ગુરૂદેવ વરંડામાં પુરશી નાંખીને બેઠા હતા. એમનો યુવક જોખારો ઉતારા-યજ્ઞમાં પ્રવેશ કરીને તે પહેલાં સંભળાવો હોય છે. પ્રતિનિધિઓ ખુશ હતા કારણ કે એમને વિશ્વાસ હતો કે એમની દલીલ સચોટ હતી અને ગુરૂદેવ ને એનો સ્વીકાર કરી વિના છુટકો ન હતો. ગુરૂદેવ પાસે જઈને નમસ્કાર વિધિ થયા પછી વાત શરૂ થઈ.

“આપ સત્તની શરૂઆતમાં વિદ્યાર્થીઓને સંબોધન કરો છે તે અંગાળીમાં કરો છે તેને બદલે અંગ્રેજીમાં કરો તે બહુ સાદું. અમારામાંના બધા-ખરાને અને ખાસ કરીને નવા આવનારને તે અંગાળી બાપણ સમજાતું જ નથી. તેથી કરીને આપના વિચારથી એમને પરિચિત થતા નથી. તેને બદલે અંગ્રેજીમાં બાપણ કરો તે અમને બધાને સારી રીતે સમજાય અને ખાસ કરીને નવા આવનારાઓને વિચારો સમજવામાં અત્યુકળતા પડે. સમજ પડે તે બાપણમાં જાણુવા મળે તે મહુ હાપરો થાય, નહિતર એસ આમળ માગવત જેવું થાય.” ગુરૂદેવે પ્રતિનિધિમંડળની દલીલ શાંતિથી સ્વીકળી. દાઢી અને મજથી ઘેરાએલા મોં પર થએલા ફેરફારો અમળ્યા નહિ. જોખારો ખાઇને અરમાની દાંડી હંચી કરીને પ્રતિનિધિઓ સામે અરૂડ દષ્ટિ નાંખીને બોલ્યા, “ત્યારે, તેમ શું એમ કહ્યું છે કે મારે અંગ્રેજીમાં બાપણ કરવું?” જણું કે પોતાનો મુદ્દો ગુરૂદેવ સ્વીકારી લેવાની તૈયારીમાં છે એવો ભાવ લાગીને જવાબ આપ્યો ‘હા, છ.’ “શું તમે એમ કહ્યું છે કે મારે અંગાળી છોડીને અંગ્રેજી બાપણમાં બાપણ કરવું?” ગુરૂદેવનો સાદ જરા ઉચો થતો લાગ્યો. “તમે શું એમ કહ્યું છે કે મારે

માતાનું બાપણ છોડીને ધાત્રીના બાપણ માં પોપણ મેળવવું?” સામાન્ય રીતે શાંતિથી વાતચીત કરનાર ગુરૂદેવનો સાદ ધીરેધીરે ઉચો ને ઉચો થતો લાગ્યો. એમાં ધીરે ધીરે ગુરૂદેવ ઉઠેરાયો.

ગુરૂદેવ એમણે ઉચેવતો જવાબ આપી દીધો.

‘શ્રી હોળેના, હોળેના, હોળેના. તેમણે બાંગ્લા શિખતેષ હોળે, આમિ બાંગ્લાતેષ બોલ્યો.’

‘તેમ યરો નહિ, યરો નહિ. તમારે અંગાળી શીખવું જ પડશે. હું તે અંગાળીમાં જ બોલીશ.’

સામાન્ય રીતે કોઈને નાપુષ્ય ન કરનારા ગુરૂદેવ સુદાની વાત પર બહુ જ મહત્તર લાગ્યા ગુરૂદેવનો આવો જવાબ સાંભળીને બધા રતબ્ધ થઈ ગયા. ગોખીને તૈયાર રાખેલી દલીલો ક્યાંય અદસ્ત થઈ ગઈ અને નમસ્કાર કરીને ચુપચાપ બહાર નીકળી અમારી વચ્ચે આવીને કમની કમી સંભળાવી. પોતાના દેશના રહીશો સમક્ષ માતૃભાષામાં બોલવાનો એમનો આગ્રહ એમને પારખી લીધો. માતાનું બાપણ છોડીને ધાત્રીનું

બાપણ બાવવા સામેનો એમનો વિરોધ છુપો ન રહ્યો. સામાન્ય રીતે શાંત અને સ્વસ્થ રહેનાર તથા કોઈને જોઈ ન લાગે તેની કાળજી રાખનાર ગુરૂદેવ માતૃભાષાના સંજાલ પર બહુ જ મહત્તર લાગ્યા.

ત્યાર પછી શાંતિનિકેતનમાં અંગાળી ન જાણનાર વિદ્યાર્થીઓને અંગાળી શીખવા તેમજ સમજવા માટેની વધારે સમવડ થએલી માહુમ પડી અંગાળી ભાષા શીખવવા ઉપરાંત ગુરૂદેવના અંગાળી કાળ્ય સંગ્રહો જેવાં કે, ગીતાંજલિ, નૈવેલ, ગેયા, બલાકા, વગેરેમાંના સુટેલા કાળ્યો પં. ક્ષિતિ-મોહન સેને સરળ અંગાળીની એમની અનોખી શૈલીમાં સમજાવવા માંડ્યા. આ બનાવથી અંગાળી બહારના વિદ્યાર્થીઓને તે લાભ જ થયો.

શુક્રકોપીઝ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલિપરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળે:

આર. વીકલ

૧૨ બાકલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનાર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ. મેહાનીસબર્મ, ફોન ૨૩-૧૬૫૪.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

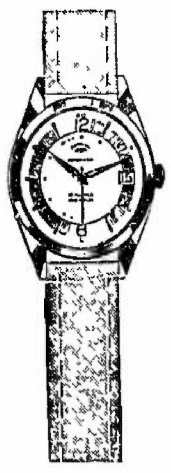
સીંચો અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જુલનાં
ગ્રોટામેટ્રીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * રોટરી
- * કોંક્રી
- * ર્સાર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ આળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૨.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, બેહાનીસબર્મ,

વિવિધ વર્તમાન

અયુષ્યખાનતું પ્રવચન

વૉલોન્ટન: પાકી. પ્રમુખ અયુષ્ય ખાન કોલેસની સંયુક્ત બેઠક સામે બાણ્ય કરવા પ્રતિનિધિ સભામાં પ્રવેશવા ત્યારે તેમને ઉત્સાહભર્યો સત્કાર થયો હતો.

તેઓ શ્રી કેનેડીની સાથે ૦૬/૭/૬૧ ઠાકુસમાં મંગળા કરીને સીધા અહીં આપ્યા હતા. આરંભે જ તે ગોલવા ઠેકું પાકી ગી આવું છું. પાકી. છે અનેરીમાનું સાચી અને મિત્ર. યુદ્ધ-સ્પીકર શ્રી રેખને અયુષ્યખાનને અગ્રણી વિશ્વ નામરિક તરીકે વર્ણવ્યા હતા.

સોવિયેટ યોજાઈ પ્રચંડ

ગજનદ્રરથ

મોસ્કો: સોવિયેટ સંઘના લશ્કરી હવાઈ બળને આજ સુધીમાં કદાપિ પ્રદર્શિત કરાયું નથી એ રીતે પ્રદર્શિત કરાયું હતું. અને આ પ્રચંડ દેખાવ માટે બળવાન સ્વયંસંચાલિત શસ્ત્રોને લખેલાં નવાં પ્રકારનાં લઘુત્કે રિમાનો અને મોથોરો રજુ કર્યાં હતાં.

આ અનેપાછું દરમયે શ્રી કુશીવ, પ્રથમ અવકાશયાત્રી મેલ્ડર આમારીવ, પશ્ચિમી રાજહૃતો અને પત્રકારો સહિત આશરે પાંચ લાખ માનવીએ નિહાળ્યું હતું. વીસ કરતાં વધુ વિમાનોએ ખાસ પ્રદર્શન માટે મનનવિહાર કર્યો હતો અને એ વિમાનોમાં ચાર નેટ હેલ્ટા નોન મેગનર, ટવીન નેટ ફ્લાઈઈ મોટ અને પેન્સિલ્વના નેવા આકારનાં મુલ્સોનિઝ મોથરોનો સમાવેશ થાય છે. પશ્ચિમની આંગણે સમક્ષ આમ પહેલીજ વાર આશરે સો વિમાનોનું પ્રદર્શન કરાયું હતું. આ બધી દ્રશ્ય શ્રમભવટ મોરડો બહારના તુશીનો પિન્કેચ મઘકે ઘટ હતી.

દક્ષિણ કોરીયામાં કાવતરું

સિયોલ, દક્ષિણ કોરીયા: પ્રતિ-ક્રાંતિ અને દેશના હાલના શાસકની હલા કરવાનું કાવતરું યોજવા માટે દક્ષિણ કોરિયાના માણ લશ્કરી શાસક અને ડઝ અન્ય અમલદારોની ધરપકડ કરવામાં આવી છે.

કાવતરાના આગેવાને લેફ. જન. ડો. યુ-મ ચાન્ગને ઘરમાં કેદ કરવામાં આળ્યા છે અને બીજાઓને જેલમાં પુરવામાં આળ્યા છે.

ઉપલાઈહના માણ અખક્ષ શ્રી બ્યોર્જ તાઇકને રાજ્યના વડા તરીકે સમાપિત કરવા માટે આ કાવતરું યોજાયું હતું. પરંતુ તાઇકની ધરપકડ થયાને નિર્દેશ મળેલો નથી.

અહીંગહને હિનામ

પેરિસ: ઇબનેરી અબપાસ મંડળે ક્રોધ ઇબનેરી આલકામ માટે પૂર્વ પંબળના પાટનબર ચડીમને ૧૯૬૨

તું આન્ડ પ્રીક્સ એવોર્ડ આપવાની બહારાત કરી હતી. અંદીમદની રચના બાણીતા ફેન્ય એમ તી. ડોરજુસીવે કરી હતી.

એક યુજરાતીને ભારે દંડ

લેક્ઝર (ઇંગ્લેન્ડ): એક ભારતીય માટે ભારતીય પાસપોર્ટ મેળવવાનું લખમન મુક્તલ ગન્ચું હતું અને પરિણામે ક્ષીટનમાં ગેરકાયદે પ્રવેશ માટે ૨૫ વર્ષની વધના એક ભારતીય યુજરાતી શ્રી વસંતરાય કેશવભાઈ પટેલને ૫ રટલોમનો દંડ થયો અને ૧૦ રટલોન ૧૦ શીલોમનો ખર્ચ ભરવાનો ફકમ કરવામાં આવ્યો હતો.

ભારત સરકારે કચુલ્યું હતું કે ૧૯૫૫ થી ૫૭ સુધીમાં ૧૭,૩૦૦ ભારતીયો ક્ષીટન ગયા હતા, બ્યારે માત્ર ૪૬૬૧ને પાસપોર્ટ આપવામાં આવ્યા હતા.

ટોકાઈના મુખ્ય અધ્યાપકે

ગૂમાવેલી નોકરી

ટોકાઈ, જે કેપ ગ્રોવીન્જમાં છે, અને ભ્યાં એક મોટી રીફોર્મટરી છે; ત્યાંના મુખ્ય અધ્યાપકો નોકરી ગુમાવી છે. આ નોકરી ગુમાવવાનું મુખ્ય કારણ એ છે ૧) આ મુખ્ય અધ્યાપક, ડો. ડી. જે સ્ટીઅનકામ્પ હરમનસમાં મળેલી એક સભામાં હાજરી આપવા ગયા હતા. આ સભામાં ધણી આ-ક્રિકાનર લોહો રંગના પ્રકો ઉપર ચર્ચા કરવા માટે ભેમા મળ્યા હતા. આ સભામાં ભાગ લેવા બદલ ડો. સ્ટીઅનકામ્પ નોકરી ગુમાવી બેઠા છે.

આ સભામાં જે આક્રિકાનર લોહો ભેમાં મળ્યાં હતાં તેઓની ટીકા ડેખુટી મીનીસ્ટર એફ આટસ' એન્ડ સાઇન્સ, મી. બી. જે. વોસ્ટરે પાલોમેન્ટમાં કરી હતી. ઉપલી સભામાં લખમન ૫૦ માણસો ભેમાં થયા હતાં.

ઇટલીના રાજદૂત તરીકે

ઇરાસમસ

એવા સમાચાર મળ્યાં છે કે મીની-

સ્ટર એફ જર્સીસ મી. ઇરાસમસ ઇટલીના રાજદૂત તરીકે નીમણા છે. આ અંગે સરકાર તરફથી સત્તાવાર અહેવાલ બહાર પડ્યો નથી. ઇટલીનાં પ્રમુખ મી છયોવાની ગ્રોન્વીએ આ નીમણુંકને આવકાર્યા હોવાનું કહેવાય છે. જે આ નીમણુંક સત્તાવાર હોય તો મી. ઇરાસમસ રોમ રાજદૂત તરીકે બરી.

એસ. એ. બી. સી. સ્ટુડી-

ઓમાં પણ રંગદેય

લેહાનીસપમ્માં એસ. એ. બી. સી. સ્ટુડીઓમાં ભ્યારે ક્ષોડકારટીમનું કામ થાય છે ત્યારે લ્યાં પણ રંગદેય રાખવામાં આવે છે.

તાન્તેતરમાં "ખાન્ડુ હોમવેન્ડસ"ના કાર્યક્રમ વખતે એક આક્રિકાનને બીબી એક કાચના એરડામાંથી ક્ષોડકારટીમ કરવું પડ્યું હતું. આમ એસ. એ. બી સી સ્ટુડીઓમાં પણ હવે ઇલાવવા પછાન્ડી નીતિએ હોવા દેવા માંડી છે.

છત્રીમાંથી સંગીત

ટોકિયો: સૌદર્થધામ ગણાતા 'ઇટાલીન રીવીએરા'માં બપાનની છત્રીએ હમણાં હમણાં ખૂબ વધુ પ્રમાણમાં વેચાવ છે એમ જાણવા મળ્યું છે. ત્યાં કદિ વરસાદ વરસતો નથી. પરંતુ ત્યાંની છત્રીઓમાં 'ટ્રાન્સીસ્ટર-રેડીઓ' ગોઠવવામાં આવતા હોવાથી તેના દ્વારા સહેલ છીન્ચી ચાલતાં ચાલતાં ૫ કમ્પ્યુન વચ્ચેલ સંગીતનો આનંદ માણી શકે છે. એ ઉપરાંત તડકા વગેરે સામે પણ આ છત્રીએ રક્ષણરૂપ બને છે.

અનાઈ હુકમ તોડો

ન્યુયોર્ક: આક્રિકાના રાજ્યોના યુનો ખાતેના પ્રતિનિધિઓએ એક નિવેદન બહાર પાડી નૈરૂપ આક્રિકા માટેની યુનોની સમિતિને દક્ષિણ આ-ક્રિકાએ મુકલા પ્રતિબંધનો બંધ કરવાની સલાહ આપી છે.

ઇરાનમાં સાફસુફી

ઇરાનમાં નવા વડા પ્રધાન ડો. આખોનીએ જે મોટા મોટા સરકારી અધિકારીઓ અને લશ્કરી અધિકારીની ધરપકડ સાફસુફીને નામે કરવા માંડી

તે રહાને ડેટલાક વિભાગમાં કચવાટ ઉભો થયો છે.

તોરાનમાં ઇરાનના માણ વડા પ્રધાન ડો. મુસાદીકે તરફ સહોતુબીતી ધરાવનારાઓએ એક સભા યોજા હતી તેમાં ૪૦ હજાર કરતાં વધુ માણસો હાજર હતા અને તેમણે ડો. મુસાદીકને ડોડના મામણી કરી હતી તેમ ચાલુ નવા વડા પ્રધાનની નીતિ સામે વિરોધ દર્શાવ્યો હતો. પોલીસ અને લશ્કર આ સભા રથાને હાજર હોવા છતાં કોઈની ધરપકડ કરવામાં આવી ન હતી. આ સભાએ નવી ચુંટણી કરવા પણ મામણી કરી હતી.

એ તો સોને માદ હરો કે ૮ વર્ષ ઉપર ઇરાનના વડા પ્રધાન ડો. મુસાદીકને ફિતેમના ઝોલા પરથી પદબદ્ધ કરવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારથી આજ સુધી તેમને પોતાના જ મકાનમાં નબર કેદ રાખવામાં આવ્યા છે.

મોસ્કોમાં ભરાયેલ

વ્યાપારી મેળો

ક્ષીટને સોવિયેટ રશીયામાં ક્ષીટીશ માલનો પ્રચાર કરવા અને ક્ષીટીશ માલનું આકર્ષણ વધારી તે માલ આટ્ટેની રશીયન મોંઝ ઉભી કરવા અને રશીયા સાથેના ક્ષીટીશ વેપાર વધારવા મોસ્કો માં હાલ ક્ષીટીશ માલનું મોટું પ્રદર્શન યોજાયું છે. આ ક્ષીટીશ ફેર બારે હામધુમથી ખુલ્લો મુકાયો છે. આ પ્રદર્શન ૧૭ દિવસ ચાલશે અને ૧૦ લાખ કરતાં વધુ માણસો તે જોવા આવશે એમ મનાય છે.

મોસ્કોના આ ક્ષીટીશ ટૂંક ફેરમાં લખમન ૭૦૦ ક્ષીટીશ ફેરએ પોતાની બનાવટનો માલ પ્રદર્શન કર્યો છે ફેચન શો પણ ચોળવામાં આવ્યો છે. આ બધો ફેન્સી માલ જોઈ રશીયન ઓએ આવુતાથી પૂછી રહી છે કે આ બધી યીએ અદિ ક્યારે આવશે. અને ક્યારે અમને મળશે? રશીયનો આ મેળો જોઈ સીમરેટ હાઇટરોની મામણી મોટા પ્રમાણમાં કરી રહ્યા છે.

એશીયન સીવીલ નોકરો

ટાંગાનીકામાં એશીયન સીવીલ સરવન્ડોને તેમની નોકરીના ખરલામાં વેગ્ય વળતર આપવામાં પક્ષપાત થયો છે એવા આરોપ મુકવામાં આવતાં આ અંગેની બધી વિગતો પુરી પાડવા ટાંગાનીકા એશીયન સીવીલ સરવન્ડસ એસોસીએચનના ટ્રેસીન્ટ મી. પી. કે. જી. નાપરને યુનોની સલામતી સમિતિએ સમિતિની બેઠક સમક્ષ ઉપસ્થીત થવા આમંત્રણ આપ્યું છે.

—હેલ પકડવા માટેની બપાનીસ સ્ટીમરના ચીફ એન્જનીયરે ડરબન ખાતે પોતાની સ્ટીમરનું એન્જન બમડી મળું હતું તે સમરી શક્યું નહીં, તેથી હતાશ ઘઈ આ નામેશીને કારણે આપવાત કર્યો - છે.

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં

હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.

નાચ ઘર, નેક ખાનન, નયા આદમી, મી. એકસ, હાતિમ તાઇ.

ઇન્સાઇલ આહાદ, હાસ્ટ મોહમદ, યુસુફ આહાદ, શેકલાલ અને બીબી બાણીતા કન્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.

સી. ઓ. ડી.ના ઓહરો અને લઇએ હીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, અબનેરી આરેકેઇડ, ઓફ ૧૪૧ ઓ. એ સ્ટ્રીટ, પો. ઓ. એકસ ૧૫૭૪, — ડરબન ફોન: ૨૧૫૫૮.

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૫-૭-૧૯૬૧.

વીજળી ઉત્પાદનમાં થનારો જંગી ઉમેરો

નવી દિલ્હી : તાજેતરમાં નકકી કરાયેલા હેતુમાં છેલ્લા અંદાજો પ્રમાણે દેશની સ્થાપિત વીજળી ઉત્પાદન શક્તિ માં ૧૯૬૬ સુધીમાં આશરે ૭૦ લાખ કીલોવોટ વીજળી બનતો ઉમેરો થશે. ખીજી યોજનામાં પૂરી કરાયેલી યોજનાઓને પરિણામે વીજળી ઉત્પાદનમાં ૨૩ લાખ કીલોવોટનો વધારો થયો હતો. જ્યારે પહેલી યોજનાની આપરે વીજળીની સ્થાપિત ઉત્પાદન શક્તિ ૩૪ લાખ કીલોવોટની હતી.

વધુમાં ખીજી યોજનાની ચાલુ ૯૪ વીજળી ઉત્પાદન યોજનાઓ અને પહેલી યોજનાની આવી ૧૪ ચાલુ યોજનાઓ ઉપરાંત ત્રીજી યોજનામાં ૧૮૪ નવી આવી યોજનાઓનો સમાવેશ કરાયો છે. પહેલી યોજનાની બાકી રહેલી ૭૧ યોજનાઓમાંની ૫૩ યોજનાઓ ખીજી યોજનામાં પૂરી કરવામાં આવી હતી.

શ્રી ચાગલાતું મંતવ્ય

સુબ્રમણ્યમ : અમેરીકા ખાતેથી નિવૃત્ત થઈ આવેલા ભારતીય માજી રાજદૂત શ્રી મહમદ સામલાએ પત્રકારોને જણાવ્યું હતું કે નજીકના ભાવિમાં અમેરિકા ભારતીય ખાંડના આમાત ક્ષેત્રમાં વધારો કરશે. હું ત્યાં હતો ત્યારે અમેરીકાએ આમાત માટે ૨૨૫૦૦૦ ટનનો ક્ષેત્ર મંજૂર કર્યો હતો અને એ રીતે પહેલી જ વાર ભારતની ખાંડ અમેરીકાના બંધારમાં પ્રવેશ મેળવ્યો છે અને નજીકના ભવિષ્યમાં આ ક્ષેત્રો વધવાની મને આશા છે.

ગેજેરીને ગુજરાતનું આમંત્રણ

અમદાવાદ : વિશ્વના પ્રથમ સફળ રૂટી અવકાશ યાત્રી મેજર ગેજેરીને ભારત આવે ત્યારે તેને ગુજરાત અને ખાસ કરીને અમદાવાદ આવવાનું આમંત્રણ અમદાવાદના ભારત-રૂસ સંસ્કાર મંડળે આપ્યું છે અને તે ગુજરાતના પ્રવાસે આવશે એવી મંડળે આશા દર્શાવી છે.

વિનોબાને શરણુ થયેલા પાંચ હાકુઓના કેસનો નવો ફેણુગો

ગ્વાલિયર : ખાંડ પાડવાના આરોપ-સર ભાંડી ખાસ અદાલતે લોકમાન અને અન્ય ચારને કરેલી સાત વર્ષની સજા મુખ્યપ્રદેશ હાઇકોર્ટની ગ્વાલિયર બેન્ચે રદ કરી છે અને તેમને છોડી મૂકવાનો હુકમ કર્યો છે.

આ વિનોબા બાવેને શરણુ થયા પછી આ પાંચ જુથ સામે 'ગેટુરુરુ ધાડ'નો ખટલો ચાલ્યો હતો. ખાસ અદાલતે તેમને ગુનેગાર ઠરાવીને સાત વર્ષની સજા કરી હતી.

આ સજા સામે તેમણે હાઇકોર્ટમાં અપીલ કરી હતી. અપીલનો ચુકાદો આપતાં હાઇકોર્ટે નીચલી અદાલતના ચુકાદાને રદ કર્યો હતો. એ માટે એવું કારણ આપ્યું હતું કે ફરિયાદપક્ષના માક્ષીઓએ ધાડપાડુઓની આપેલી જાળખ વિધાસપાત નથી.

સુરતમાં બારે વર્ષ

મેઘરાજ્યએ લગભગ ૧૫ ઇંચ ૮૪ હોઠડા પાણી નાંખી સુરતની ધરતીને જળજળાભાર કરી છે. વરસાદનાં બંધકર ઝાપટાં અને પવનના સૂસરાટાને લીધે રાત્રે સુરતના રાજમાર્ગો અને શેરીઓ ને સામાન્ય સંજોગોમાં અધરાત મધરાત સુધી મજતી રહે છે તે સુનકાર બની ગઈ હતી.

વરસાદની દેમાર ઝડીઓને લીધે ભલભલાં મકાનો ગળતાં થઈ અખાંડતાં. શહેરમાં અને શહેર બહાર ઝુપડાં ઝોખાં વસતાં અરીખ માનવીઓની મુશીબતનો પાર રહ્યો નહોતો તે અનેક માનવીઓને આખી રાતનાં જાગરણ કરવા પડ્યાં હતાં.

શહેરમાં રેશનથી ચોક સુધીના રાજમાર્ગ પર પથુ પાણી ફરી વળ્યાં હતાં. લીમકાચોક, ભાગળ વગેરે રથોએ એ તથા આસપાસની બનીઓમાં ધૂંટણુપુર પાણી ધક ગયાં હતાં. પાણી ને લીધે એસ. ટી. બસની આવનજાવન પથુ થોડો સમય અટકી ગઈ હતી અને રાહદારીઓને ધૂંટણુપુર પાણીમાં થી પસાર થવું પડ્યું હતું. ઝાંખાબજાર માં ટેલેક રથોએ ખખાપુર પાણી ધક

અખાં હતાં અને નીચી દુકાનોમાં ધુસી અખાં હતાં.

ખોટો મબરાટ ન કરવા શ્રી પાટીલની સલાહ

નવી દિલ્હી : ભારતના ખોરાક પ્રધાન શ્રી પાટીલે અત્રે જણાવ્યું કે કેરળ સિવાય ખીજી પુરખરત માત્રોમાં ઉભા પોકને કોઈ તુકશાન થયું નથી અને દેશમાં પુરતે લગતી પરિસ્થિતિ આશાસ્પદ છે. ટેલકાક વિરતારોમાં તેો હજી વાવણીનું કામ શરૂ કરવામાં આવ્યું નથી. અભ્યારના સમયે એ જોવાની આપણી ફરજ છે કે આપણે કોઈ ખોટો મબરાટ ઉભો કરીએ નહિ.

એક પ્રશ્નના જવાબમાં તેમણે એવી આશા વ્યક્ત કરી હતી કે અમેરીકાને ખાંડ પુરી પાડનારા દેશોની યાદીમાં ભારતનો પણ સમાવેશ કરાશે.

ભારત દર વર્ષે અમેરીકા ખાતે ૫ થી ૧૦ લાખ ટન જેટલી ખાંડની નિકાસ કરશે એવી આશા છે.

રાષ્ટ્રપતિ હવે સંસ્મરણો લખશે

નવી દિલ્હી : રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાજેન્દ્ર પ્રસાદે, ભારતની પ્રથમ બંધારણીય સભાના પ્રમુખ, કૃષિ વિષયક ખાતાના પ્રધાન તેમજ ભારતના પ્રમુખ તરીકેની તેમની પંદર વર્ષની પ્રવૃત્તિઓની ઝાંખી કરાવતું એક પુસ્તક લખશે, જે માટેની પુસ્તી સામગ્રી તેમણે બેંગી પથુ કરી દીધી છે તેમનું આ પુસ્તક, ભારત માંના ડોમેસ્ટી શાસનનો નિષ્પક્ષ અને વસ્તુનિષ્ઠ ખ્યાલ આપશે. તેઓ ફરેજી અડધી કલાક સુધી તેમની ડામરીમાં નોંધો ટપકાવે છે, જે માટે તેઓ 'ડીકોલોન અને ટેપ રેકોર્ડર'નો ઉપયોગ કરે છે.

આ પુસ્તક અંગ્રેજી ભાષામાં લખાશે અને રાષ્ટ્રપતીના ઠોઠા ઉપરથી નિવૃત્ત થયા બાદ થોડાં જ મહીનાઓમાં તે પ્રસિદ્ધ થશે તેઓ પટણા નજીકના સદાકત આશ્રમમાં રહેશે-જ્યાં તેઓ ભાગ આ સંસ્મરણો લખવામાં જાણશે

"ગુજરાતમાં જીવવા જેવું લાગતું નથી"

શ્રી. રવિશંકર

અમદાવાદ : ગુજરાત મેંચિસ માં જે કોટાટી પ્રવર્તી રહી છે તેનાથી ગુજરાતના અમણી યુજ સેવક અને ગુજરાત રાજ્યની રચના સમયે ગુજરાતને આશીર્વાદ આપનાર શ્રી રવિશંકર મહારાજને બારે દુઃખ થયું છે અને તેમણે માર્મ કંઠવાને માટે નાણા પ્રધાન શ્રી મેારાજી દેસાઈ ઉપર એક પત્ર લખ્યો છે, તેમાં ચોતાની વેદના ઠાલવી છે.

શ્રી રવિશંકર મહારાજે શ્રી મેારાજીબાઈના ઉપર લખેલા પત્રમાં જણાવ્યું છે કે "ગુજરાત માં જે કોઈ બની રહ્યું છે, તેના થી દુઃખ થયું. તેથી ગુજરાતમાં જીવવા જેવું લાગતું નથી. ગુજરાત ના મોઠો તમારી વાત સાંભળે છે તેો તમારે કંઈ કરવું જોઈએ. ગુજરાતની મેંચિસ ધસાતી જા છે અને જો આવું ચાલુ રહે તેો તે ખલાસ થઈ જશે અને યોગ્ય પમલાં નહિ લેવાશે તેો પરિસ્થિતિ વણસશે. છેલ્લી આશા તરીકે આ પત્ર તમને લખ્યો છે."

ઈટાલિયન પેદી રૂ. ૫૦ કરોડનું રોકાણુ કરશે

અમદાવાદ : ગુજરાતમાં તેલ સંશોધન ના કાર્ય માટે ઈટાલીની ખાનગી પેદી એન્ટે નેચનલ ઇન્ડોકોર્પોરેશન રૂ. ૫૦ કરોડની સુદી રોકાણની તૈયારી દર્શાવી છે. ભારત સરકાર આ પેદીને ગુજરાતમાં તેલ સંશોધન કાર્ય સોંપેલા સમાચાર મળ્યા છે. જ્ઞાને લગ્ન જાહેરાત હુંક સમયમાં થશે. ઇટાલિ નિષ્ણાતો હુંક સમયમાં ભારત આવ આ પેદીએ તેલ શુદ્ધ કર્યા પછી તે વેચાણમાં હસ્તક્ષેપ ન કરવાની ખાત આપી છે.

તેલની વહેંચણીનાં સાધનો ૫ આ કંપની આપશે. ગુજરાત પેટ્રોકેમિકલ્સ ઉદ્યોગોના વિકાસ માં કંપની તરફથી ભારત સરકારને ફેટ સુચનાઓ કરવામાં આવી છે.

રાતા સુકા મરચાં

૩૦ રતથી એમ રાતા સુકા મરચાની
૩૦ રતથી પોકેટ સુકું લસણુ
૧ રતથી તાણુ લીલું લસણુ
પોસ્ટલ વેલક
ગોરડર સાથે રોકડા :
Maarmans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

વાંચો ! જરૂર વાંચો ! લાભ જ થશે !

શોધનું મદરો, જોઈવું મળશે, પગલોડ ટળશે.
જ્યારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે : વેણીઓ, સુંદર રપનક અને ખીજી અનેક જાતની મળશે, રીંગનો પથુ મળશે. ગરમ ડુલના જરસીક, પુલોવર, ઠારડીગન, સીંગલેટ, ચડડી, સોલક વિ.

બાળકો માટે : નાયજનના કમરો, ટાપી, પ્લાકેક, શોલ, સીંગલેટ, ચડડી, સોલક, નેપકોનસ, ડુવનકેપ, પેડીકોટ, નાઈટીસ, ખીબ્બ, ફેઈસ ક્લેથ, બાય રપનક વિ.

ટેબલ પલસ્ટીક ફૂલાવરો, રપનકના બરોકાં, તકીયા, ગાદી, વિ. વેપાર માટે ચોંટી જેવા ચળતાં રેનવેસ રડીવના વાસણો, ઈન્ડેન્ટકરો. વિલબ શા માટે ! સાચો માલ વેચાઈ જતાં શી વાર !!

હમણાંજ આંચોને : માખરો હેટસ (પ્રો) લી.
(બીખાલાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફો નં : ૯૩૫-૭૪૬૧ — પહેલે મળે, — પો. બો. ૫૨૫૭.
માસ્તર મેનશન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

શિક્ષકોની સેવાની ગીરાસદારો કોર્ટે જઈ શકે છે

ભારત સરકારે પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકોના સંતાનને દર વર્ષે મેટ્રિક પછીના અભ્યાસ માટે ૫૦૦ નેટલી પાતતા શિષ્યવૃત્તિ (મેટ્રિક સોલરશીપ) આપવાનો નિર્ણય કર્યો છે. આ શિષ્યવૃત્તિએ ૧૯૬૧માં સેવાયેલી શાળાંત પરીક્ષાના પરિણામથી ન આપવાનું ચરૂ થયે અને માર્ચ-એપ્રિલ ૧૯૬૧માં સેવાયેલી પરીક્ષામાં પસાર થનાર વિદ્યાર્થીઓને જ એ મળી શકશે. આ શિષ્યવૃત્તિ શાળાંત પરીક્ષામાં પ્રથમ વર્ગે અથવા ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણક મેળવનાર વિદ્યાર્થીને જ આપવામાં આવશે.

આ શિષ્યવૃત્તિનો લાભ લેવા ઇચ્છનાર વિદ્યાર્થીઓ, ચોખ્ખાને લગતી સંપૂર્ણ માહિતી રાખવાના "પ્રોન્સેક્ટર ઓફ સ્ટુડેન્સ" "ડિરેક્ટર ઓફ પબ્લિક ઇન્ફર્મેશન" અથવા "ડિરેક્ટર ઓફ એડ્યુકેશન" પાસેથી મેળવી શકશે. રાજ્ય સરકાર આવી ચોખ્ખાની જાહેરાત કરે તેના ૩૦ દિવસની અંદર શિષ્યવૃત્તિ માટેની અરજી રાજ્ય સરકારને કરવાની છે. આ સંબંધી તમામ/પુછપરછ પશુ રાજ્ય સરકારને જ અને નહિ કે કેન્દ્ર સરકારને કરવાની છે.

ડૉ. જીવરાજની ચીમકી

લખપત તાલુકાના ધડુલી માને મળેલી એક સભામાં ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ જણાવ્યું હતું કે ગીરાસદારો નો એમ માનતા હોય કે અમલ હેઠળ નો ઇનામ નાણાધારો "અસ્ટ્રાવાયસ" છે તો તેઓ આ અંગે અદાલતમાં જઈ શકે છે. ન્યાયની અદાલત આપેલો સુકારો સરકારને બંધનકર્તા રહેશે. આવા પ્રશ્નો ચળવળ, હડતાળ કે ઉપવાસ ઉપર ઉતરવાથી હલ કરી શકતા નથી. વધુમાં ડૉ. જીવરાજે જણાવ્યું હતું કે ને ગીરાસદારોની વાર્ષિક આવક રૂ. ૨૦૦ની છે તેમને કમ્પેન્સેશનમાં જમીન મહેસુલની ચૂકવણીમાંથી મારી આપવાની ગીરાસદારોની માગણી વ્યાજબી નથી. આવી છુટછાટ ગીરાસદારોને આપવામાં આવે તો રાજ્યના અન્ય ખેડૂતો પશુ આવી છુટછાટની માગણી કરે.

કુંવારાઓને ફસાવતી સ્ત્રીઓ

નવી દિલ્હી : કાંડે મરતા કુંવારા ઝો સાથે લગ્ન કરવાની લાલચ આપી, તેમની પાસેથી કોષ્ટ પણ પ્રકારે નાણાં પડાવી અધરાત મધરાતે સરસામાન સાથે નાસી જતી ફટલીક ધંધાદારી પરણેતરોની પોલીસ શોધ કરી રહી છે. પોલીસને મળેલી બાતમી પ્રમાણે આ રોળીના માણસો ઠગાઇને ધંધો કરનારા છે. આ રોળીના ત્રણ માણસો, ની ધરપકડ કરવામાં આવી છે. આ રોળીના માણસો ખોડખાંપણવાળા કુંવારા માણસોને પોતાની ભાજમાં યુક્તિપૂર્વક ફસાવે છે. તેઓ કન્યાના સખાંવલાલાંતું દેવું ચૂકવવા નાણાં આપી લગ્નનો લલાવો લે છે. શોગલ દિવસમાં બાઇસાઈમ પતિને ઘેરથી નાસી જાય છે. પોલીસ તેના પિયરે તપાસ કરે છે, પરંતુ પિયરે નેવું કાંઈ ઉભા તોને?

રૂ. ૨૫ હબરના હીરા

સુરત : અરેના બેનમપુરા દુધારા શેરીમાં એકસાઈઝ પોલીસે બે મકાનો પર ઘેરા બાલી તેની ઝડપી લઈ લગભગ રૂ. ૨૫ હબરની કિંમતના કહેવાતા ઢાણચોરીના હીરા કબજે કર્યા છે. વિખત એવી છે કે દુધારા શેરીના શ્રી છનાલાલ ડોટાલાલ પરેલ અને શ્રી કાંતિલાલ જીતુભાઈ પરેલને ત્યાં કહેવાતા ઢાણચોરીના હીરા આજ્યા છે એવી મળેલી બાતમીના આધારે કરતમ

અધિકારી શ્રી દેસાઈ અને શ્રી પરેલે ઘેરોડા પાડ્યો હતો. એકસાઈઝ અધિકારીઓએ ધરતી તપાસ કરી છનાભાઈ પરેલને ત્યાંથી ૬૮૫ હીરા અને કાંતિલાલ જીતુભાઈને ત્યાંથી ૧૫૦ હીરા કબજે કર્યા હતા, આ હીરાની કિંમત રૂ. ૨૫ હબરની થવા જાય છે.

મત્સ્ય ઉદ્યોગનો વિકાસ

ગુજરાત રાજ્યના એક હબર માઈલ લાંબા દરિયા કિનારાં પર મત્સ્ય ઉદ્યોગના વિકાસ માટે સરકારે ઝડપી પગલાં લેવાનો નિર્ણય કર્યો છે. ગુજરાત ના દરિયાની માછલીને ભરફમાં ઠારીને ડબ્બામાં પેક કરીને નિકાસ કરવાની મોબના વિચારાઈ રહી છે. માછલી પકડવા માટે અમેરિકન ઢબે હોડીઓ બાંધવાનું કામ બીલીગેરામાં ટેલેક મહિનાઓથી શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું અને આવી ત્રણ હોડીઓ બંધાઈ પશુ મુક છે. આમાંની બે હોડીઓ વેરાવળ ને કંડલા બંદર પર મોકલવામાં આવી છે.

નવા પુસ્તકોની યાદી
 સંસ્કરિતાને જાંયડે શી. ૩-૦
 કોઈ ગોરા કોઈ કાળા શી. ૭-૦
 આ ઝોરીસેથી મળશે.

સામાજિક ખબરો

શ્રી ઇસ્ટલંડન રજીસ્ટ્રાર ઓફિસ મંડળ
 શ્રી ઇસ્ટ લંડન રજીસ્ટ્રાર ઓફિસ મંડળની ૧૭મી વાર્ષિક બનરલ મીટિંગ રવિવાર તા. ૬-૭-૧૯૬૧ના બપોરે શ્રી ડોડુભાઈ વિઠ્ઠલાના મુકામે શ્રી ભયુ ભાઈ જીવનના પ્રમુખે પદે મળી હતી. પ્રમુખ પ્રાર્થનાથી શરૂઆત કરી મંત્રીશ્રી તરફથી રીપોર્ટ તથા કોવાખ્યક્ષ તરફથી સરવૈયું રજી થયું હતું, નેના સ્વીકાર બાદ આપતા વર્ગ માટે નીચેના કાર્યવાહકો નિયુક્ત થયા હતા.

પ્રમુખ: ભયુભાઈ જીવન; ઉપ-પ્રમુખ: વિઠ્ઠલાભાઈ દુલ્લભ; મંત્રી: મણિલાલ પ્રેમજી, કોવાખ્યક્ષ: ખુશલાલભાઈ ઝાલા. કમીટી સભ્યો: ઇશ્વરભાઈ વિઠ્ઠલ, મનમભાઈ પ્રેમજી, કાણાભાઈ જીવન. ઝોડીટર્સ: ઠાકોરભાઈ દુલ્લભ અને મનમભાઈ પ્રેમજી.

સાભાર સ્વીકાર :
 શ્રી ઇસ્ટલંડન રજીસ્ટ્રાર ઓફિસ મંડળ, શી. ૧૦-૬
 શ્રી બંધિતભાઈ લાલભાઈ
 યોગેશભાઈ, પા. ૧-૧-૦
 શ્રી એમ. લાલા ભોળાં પા. ૧-૧-૦
 કેપટાઈન મોદ મણિલા મંડળ, કરતુરખા શાળા માટે ભેટ. શી. ૧૦-૩.

અયુબની ધમકી

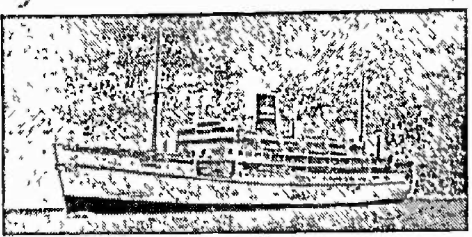
પાકીસ્તાનના પ્રમુખ અયુબખાને ટેલીવીઝન મુલાકાતમાં અમેરીકાને એવી ચેતવણી આપી હતી કે ભારત અત્યંત શક્તિશાળી મશે તો એશીયાનાં રાષ્ટ્રો ચીનની સહાય માંમશે. અમેરીકાની ભારત પ્રત્યેની નીતિનાં પરિણામો વિષે પાકીસ્તાનની પ્રજાના મનમાં હલ્કો વસવસો છે.

ભારતની લશ્કરી તાકાત અમાર્યાથી ત્રણગણી છે. તેને શસ્ત્રો અપાઈ રહ્યા છે. અમને ખાતી છે કે આ શસ્ત્રોનો પાકીસ્તાન સામેજ ઉપયોગ કરવામાં આવશે ભારતની તાકાત વધવાથી નેપાળ, સિક્કીમ, ભૂતાન, બર્મા અને સિલોન પશુ ચોંતાતુર બન્યાં છે. તેઓ ચીનની મદદ માંગે તો નવાઈ નહીં.

કાસ્મીર અંગે સમાધાનકારી વલણ રાખવા માટે શ્રી નહેરૂ પર અમેરીકા એ પુરવું દબાણ કર્યું નથી. અમેરીકા તરફથી મળતી મદદનો ભારત લશ્કર માટે ઉપયોગ કરે છે. હું પુરવાર કરવા તબયાર છું કે મોટા ભાગની તબયારી અમારી સામે છે. મિત્રો તરીકે અમે એવી આશા બરૂર રાખી શકીએ કે અમેરીકા અમારી સલામતી બખમાં મુકાય એવું કાંઈ નહીં કરે.

બી-આઈ

મુખ્ય કરાચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

બ્રીટીશ ઇન્ડિયા સ્ટીમ નેવીગેશન કું.
 સ્ટીમર કંપાલા ફકુમી ઓગસ્ટ ૧૯૬૧માં આવશે અને ૧૧મી ઓગસ્ટ ૧૯૬૧ના ઉપહરો.
 મુખ્ય અથવા કરાચીનું ભાડું.
 ધોરાક સાથે

ફર્સ્ટ ક્લાસ ૫૮-૧૫-૦
 સેકન્ડ ક્લાસ ૫૮-૧૦-૦
 થર્ડ ક્લાસ ધોરાક સાથે ૫૮-૧૫-૦
 થર્ડ ક્લાસ ધોરાક વગર ૫૮-૧૦-૦
 વધુ માહિતી માટે મળો માં લખો:
 શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
 (પીટી લીમીટેડ.)
 ૩૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ, —ડરબન.
 ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એરૂસ "કરામત."

સ મા ચાર સંગ્રહ

—પાકિસ્તાનના પ્રમુખ જી. અમુનુખ ખાને ફશિયા સામે આફઘાનિસ્તાનને નાણાં અને હથિયારો પૂરાં પાઠવાનો આક્ષેપ કર્યો છે.

—ભારતના ખેતોની-જનરલ શ્રી. એ. સી. સેતલવડ જીએ સોનિયેત સંધની યુદ્ધકાલે આખા છે તેમજે જ્યોજ્યાના પાટનગર દિલ્લિસીની યુદ્ધકાલે લીધી હતી. તેમજે જ્યોજ્યાની સુપ્રિમ કોર્ટના અધ્યક્ષ જેમની તાકિદએ અને ટ્રોસિકયુટર મિખાઇલ તો ધુરિદએની યુદ્ધકાલે ભીંતી હતી તથા તેમની સાથે અચીવિચારણા કરી હતી. ત્યારબાદ તેમજે દિલ્લિસી જીજાની એક લોક-અદાલતમાં હાજરી આપી તેનું કામ-કાજ જ્યોજું હતું.

—ભારતના ખેતીવાડી ખાતાના કેન્દ્રીય પ્રધાન શ્રી. એસ. કે. પાટીલે ઉગ્મે-કિસ્તાન અને કાઝાખસ્તાનના વિશાળ સુદ્ધા પ્રદેશો ન્યાં ખેતીવાડીની વિકાસ યોજનાએ અમલમાં મુકાઈ રહી છે તેની યુદ્ધકાલે સીધી હતી અને એ પ્રદેશના વિકાસના પ્રશ્નોની માહિતી મેળવી હતી.

—ગુજરાત યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓની શારીરિક સ્વાસ્થ્યની કરવામાં આવેલી મોજીથી પરથી જ્યાંયું છે કે ગુજરાત યુનિ.ના વિદ્યાર્થીઓમાંથી ૫૫.૭ ટકા વિદ્યાર્થીઓ સંરક્ષણ ખાતામાં ભરતી થવાને યોગ્ય હોતા નથી, કારણ કે તેઓ જરૂરી જ્યાંય છે વજન ધરાવતા નથી.

—નડિયાદમાં શ્રી ઉત્સવ પરિષદે બાપજી કરતાં જ્યાંયું હતું કે જે દેશ ટાંકણી પણ બનાવતો ન હતો તે દશ વર્ષમાં એ-જીનોની નિકાસ કરે છે. ટ્રેડિસની એ બંધા સિદ્ધિ છે.

—ભારતના જાણીતા અર્થશાસ્ત્રી શ્રી જી. જી. અંબારિયાની વિષય એકના ભારતના પ્રતિનિધિ તરીકે નિમણુંક થયે છે.

—મુરત જીલ્લામાં અનાજ ભરવા માટે ૮૫ જેટલાં ગોદાઓ બાંધવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે.

—એડા જીલ્લામાં ખેતીઆની વિસ્તારના ખેડુતો સહકારી ધોરણે બાંધવું કરવાનું નાખવાનું વિચારી રહ્યા છે.

—સિદ્ધર ખાતેના સરકારી ગૃહ ખાતે દાદર પરથી પડી જતાં આસામના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી. બી. પી. ચાલીહાને કરોડનાં હાડકાંમાં ફાટ પડી છે.

—રાષ્ટ્રપતિએ પહેરામણી પ્રયા પર પ્રતિબંધ મૂકતાં બિલને મંજૂરી આપી છે.

—ગુજરાત સરકારે હાથકંતાઈનાં રૂ. રેશમ અને જીનમાંથી અથવા આમાંના કાંઈ પણ એ અમર તમામ યાનનું મિશ્રણ કરીને ગૃહાંને નૈયાર કરાયેલી ચીજવસ્તુઓને વેચાણવેરામાંથી મુક્તિ આપવાનું ઠરાવ્યું છે.

આપવાનું ઠરાવ્યું છે. —૧૯૬૧-૬૨ની સાલમાં ગુજરાતમાં ૪૦૦૦ ચોરસ માઇલ પ્રદેશમાં તેલનું સંરોધન થનાર છે.

—જાણીતા ઉદ્યોગપતિ શ્રી મોરારજી વૈજ ગુજરાતમાં એલ્યુમીનીયમ બનાવવા અંગેની યોજના વિચારી રહ્યા છે.

—અધ્યક્ષ સરકારના સામૂહિક વિકાસ અને સહકાર ખાતાના હેવાલમાં જ્યાં-જ્યાંમાં આવ્યું છે કે ગુજરાતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિ સારી સ્થિતિમાં છે.

—ઉદ્યુરમાં મેવાડના મહારાજાનો લક્ષ્મીવિલાસ મહેલ કેન્દ્ર સરકારનું વાહનવ્યવહાર ખાતું ૭ લાખ રૂપિયે ખરીદી લે છે. મહેલને પ્રવાસીઓ માટેની હોટેલમાં ફેરવી નાખવામાં આવશે. હિદી અને પરદેશી પ્રવાસીઓ માટે સંખ્યામાં ઉદ્યુરના પ્રવાસે આવે છે અને તેમને સમાવવા માટે એક સારી હોટેલની જરૂરીયાત ફેટલાક સમયથી લાગ્યા કરે છે.

—ઉત્તરાખંડ પાવર હાઇકોર્સનું ૭૫૦૦૦ કીલોવોલ્ટ વીજળી જીપન કરતું જનરેટર યાંત્ર મૂક્યું છે. આનું સમાર-કામ કરતાં ત્રણ મહિના વીતી જશે.

—દિવમાં સત્તાવાળાઓએ સખત તોફારી રાખવા માંડી છે તે વધુ માણસોને એકઠા થવાની તેમ જ રાજકીય વાતો કરવાની મનાઈ ફરમાવવામાં આવી છે.

—ભરૂચ જીલ્લા ટ્રેડિસ સમીતીએ રૂના કરાવાનો નિકાલ કરવાની સરકારને વિનંતી કરતો ઠરાવ કર્યો છે તે ગુજરાતના ખેડુતોને મંબીર પરિસ્થિતિ માંથી જીમ્મી લેવા અનુરોધ કર્યો છે.

—ગુજરાતના ચાર જીલ્લાઓમાં મુરત, ભરૂચ, જીનાબદ ને રાજકોટમાં કુલ ૪૦,૦૦૦ એકર વિસ્તારમાં શુદ્ધ કપાસ ના બિયારણ સંબંધમાં અગ્રિમ પાપલોટ યોજના હાથલ કરવામાં આવશે.

—વડોદરા શહેરને લક્ષ્મી યાજ્ઞ બનાવવાનો તથા લક્ષ્મી હવાઇ મથક બનાવવાનો નિર્ણય. ભારત સરકારે લીધો છે.

—મુરતમાં યાજ્ઞ વર્ષે ૧૯૬૧-૬૨માં પ્રાદેશિક ઇન્જનેરી કોલેજ શરૂ થઈ જશે. આ કોલેજ સાથે સરદાર પટેલ નું નામ જોડાશે.

—મુરતની સરકારી હોસ્પિટલમાં ખાજો ના અને આંખના દર્દોના ઇલાજ માટેના એ ખાસ વિભાગો શરૂ કરવા માં આવનાર છે. આ વિભાગોનું ઉદ્દેશ્ય ડો. જીવરાજ મહેતાના હસ્તે થશે.

—રત્નાગીરી : મહારાષ્ટ્ર સરકારે ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના હસ્તાંતરણ શોભ્યમાં ૧૫ ઓલોમિક વસાહતો રચાવવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

મુરતી જમણના અને રોસેલીટ ડીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત કેપરેખ નીચે યુનીયનના અને રોસેલીયાના મોઢ પણ લાગમાં તમારે પ્રથમે આવી રોસીઈ કરવાને અમે જન્નાઈ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલકની હોટેલ (ધી કોનર્ ર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને લિકેટોરીયા સ્ટ્રીટના યુજ્યાપર - હરબન. ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ રેલીયામ : KAPITAN.

આહુ, લક્ષણ બબર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ રી. ૧-૦ બેગ (નંગ ૧૦૦) રી. ૬૦-૦.

હુકાન હાર માટે બાંધવાના ન્યુનપેપર બબર ભાવ, ખરા, હુવરી (હાંદા), પ્રુકા લાલ મર્યા, પ્રુકા, પ્રુકા ઝીખ (હાંદા) સોનેરી રંગનો ગોળ, ફરેક ભતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. ઠપુરી અને ચેખલી પાન બબર ભાવ, પોરટેલ બુડ. મુરજી, રતાજી, આંજા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાહ છે. રોસેલીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીખ મેગોના મોરારો ઉપર પ્રુ ખ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ હાવી રોહમશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LT
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

મુકીકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એવન્ડ હોંસ્તાન અગર ડુનીયાના મોઢ પણ લાગની હવાઈ ફરિયાદ અગર જમીન મોગે મુસાફરી કરવા થેર થાંડાં અમારી મારફતે મુકોજ કરો. જંબી, આચ, ચોરી, ફલ્લદ, અકરમાત, પ્યેટખાસ, વિગેરેના વીખ એ હવરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા બનાવવા રેવન્યુ સીલરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લ ખાખતોમાં ઈઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેશનલ ગ્યુન્ટુઅલ હાઈફ એસોસીએશન એફ આરફીલીયા અને યોઈસા ઈન્ટરનન્સ ઈંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ.

Office : 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone : 339033, Johannesburg.
Residence : 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone : 330816, Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ મુદ, ડાઇનોબ્રૂમ મુદ, વોઈકોબ, હરેસીબ એરક, સાઈડ બોર્ડ એડીસ ટેક્ક, પ્રુક કેસ, ટેબલ, તાન ધીકપલ ભાવે ખરીદી શકશો. ભતે પધારી હાલ લેવા મુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીબાન હરેચર—

એ હમારી કેપરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોર હમેશાં તઈ યાર રહે છે. આજ રોઠાં લાવોના પ્રાઈસ ઘીટર મંચારો અને વેપાર આચલ પધારો

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Print (Phoenlx Address) INDIAN OPINION, Private Bag, Durban,